

BRASSÓI LAPOK

Szerkesztőség * Kiadóhivatal * Nyomda
BRASSÓ, KAPU-UCCA 64-66 SZÁM

POLITIKAI NAPILAP

TELEFON-INTERURBAN: Szerkesztőség és kiadóhivatal 1-77 és 82 szám

XXXIV. évfolyam 208. szám

Főszerkesztő
SZELE BÉLA dr.

Csütörtök, 1928 szeptember hó 13

Stelian Popescu miniszter ur megállapításához

Irta: Jakabffy Elemér dr.

A liberális párt addig hangoztatta, hogy hazánkban nincsen kisebbségi kérdés, amíg most csak úgy dűlnék ezen nemlétező kérdéssel foglalkozó kormánynyilatkozatok. Bratianu miniszterelnök a szenátusban és a képviselőházban is bejelentette, a stabilizációs vita során, hogy az ősz folyamán törvényjavaslatot terjeszt elő a „kisebbségi politika” szabályozására, most pedig Tatarescu miniszter nyilatkozatán kívül Stelian Popescu igazságügyminiszterét is olvashattuk a Viitorul hasábjain.

Hangzik pedig ez a következőképpen:

„A kormány külön bizottságot nevezett ki a kisebbségi probléma részleteinek tanulmányozására. A bizottság tanulmányai alapján gyakorlati megoldási tervet fogja megszűntetni a közöttünk és a kisebbségek között fennálló differenciákat. Az egész kisebbségi kérdés komplexumát alkalmas arra, hogy kielégítő megoldást találjunk, hogy a jövőben elkerüljünk minden surlódást, összeegyeztetve az elmentes érdekeket és törekvéseket. A kormány említett tervzetét a nemzetközi szerződések tiszteletben tartásával állítja össze, a kisebbségektől is kérni fogjuk azonban, hogy tiszteljék azokat. Hangsúlyozom, hogy mi nem félünk a románok és a kisebbségek közötti surlódásoktól, hiszen a kisebbségek nagyon csekély számúak (?), a románság homogén és nagy kompakt tömegével szemben. A kisebbségek szabadon fejlődhetnek minden irányban. Csak jóhiszeműséget s az ország törvényeinek tiszteletét kérjük tőlük. Bizonyítéka ennek a segesvári dalosünnepély alkalmából megnyilvánuló türelmességünk is. A magyar uralom alatt hasonló megnyilatkozásról szó sem lehetett.”

Stelian Popescu miniszter téved, ha azt hiszi, hogy nagyszabású román kulturiünnepélyek Magyarországon nem voltak. Talán nem árt, ha nagybecsű figyelmébe ajánlunk csak egy néhányat, amelyek hirtelen eszünkbe jutnak.

1910. évi szeptember hó 18-ikán és 19-ikén Déren tartotta meg a „Román Irodalmi és Közművelődési Egyesület” évi közgyűlését, melyre a hivatalos román jelentések szerint több, mint kétezer vendég érkezett. Itt hangzottak el többek között Bárzanu András elnök következő szavai: „Ama jog, hogy valaki a saját nemzeti kulturájára aspiráljon, minden egyes népnek a legfőbb természetes joga. És miként az egyének, aki létében meg van támadva, joga van minden erejéből védekezni, éppen úgy egy nép is, amelynek kulturáját megtámadják, jogosult minden rendelkezésére álló eszközt fölhasználni ősi nyelvének, hagyományainak, szokásainak, népviseletének, dalainak, táncainak, vallásának és nemzeti irodalmának megvédésére. Ennek a jognak a tagadása a kiirtási harc elvének proklamálása.”

Itt hangoztatta a megnyitó beszéd után Mihali Tivadar dr. országgyűlési képviselő: „Eme közgyűlés, amelyen olyan nagy számban vannak jelen a románok, ünnepélyes manifesztációja ama tántoríthatatlan ragaszkodásnak, mellyel román nemzeti kulturánk iránt viseltetünk, magyar polgártársaink baráti érdeklődése pedig, akiket szeretettel üdvözlünk körünkben, annak a bizonyítéka, hogy kulturális törekvéseinket méltatják és hogy előkészítették az idő, amikor el fogják ismerni, hogy kulturális törekvéseink az ország boldogulását előmozdítják.”

1911. március 5-ikén Nagyszebenben volt az Astra matinéja, melyen nemcsak a magyarországi, de romániai írók is nagy számmal vettek részt. Ott voltak többek között: Gârleanu

Emil, Pavelescu Cincinat, Theodorian Catru, Manu Demeter, Moldovan Cornel, Eftimiu Victor, Dinu Ramură, Mindru Athanas és a bukaresti nemzeti színház egyik tagja, Filotti Mária kisasszony. Mindezek felolvasásokat is tartottak. Szóval, miniszter ur, ezeket bebocsátották és nem jártak úgy, mint Móricz Zsigmond és társai.

1911. április 29-ikén és 30-ikán Aradon gyűltek össze a román írók és nagyszámú közönség egy hatalmas kulturiünnepélyre. Hogy miért Aradon, azt itt Goga Oktávián indokolta meg a következő szavakkal:

„Ahol ellenségünk legerősebb és legközelebb hozzánk, ott legnagyobb a veszedelem. Mi látjuk ellenségünket és érezzük mérges nyelvét, azért jöttünk szembeszállni, hogy egyesült erővel legyőzhessük.”

Itt is megjelentek a román írók és pedig: Pavelescu, Gârleanu, Manu, Moldovanu,

Ramură, Eftimiu, az idevalók közül pedig Goga, Agârbiceanu, dr. Lupaş, Osvadă, Maior, Bornemisa, Talbure stb. Itt hangzottak el Pavelescu constanzai ügyész következő szavai: „Érezzük lelketek dobbanását és így megkettőzött erővel jövünk segítségetekre, hogy növeljük tetterőtöket abban a nagy harcban, amelyet folytattok. Fájdalmaitokat érezzük, panaszaitokat halljuk és azért vagyunk itt, hogy vigasztaljunk benneteket és hogy megalapozzuk a tuli testvérekkel való összeköttetést, hogy illetéknéppen elérhessük célunkat: az összes románok egyesítését, egyelőre kulturailag, később azonban... a jó Isten gondoskodik rólunk.”

Miniszter Ur! Én folytathatnám e felsorolást, most csak egy félév adatait terjesztettem elő, de kérem, hallott valaki Segeşváron ilyen hangot? Beszélt csak megközelítőleg így Incédy-Joksmán, Willer, Nemes Elemér, vagy bárki más?

De lássa, tizenhét év előtt egy idegen állampolgár, constanzai ügyész is mondhatott ilyeneket — Aradon.

A petroleumpanamisták azt üzenték, hogy ki akarnak jönni a börtönből

A Viitorul még Maniu Gyulát is bele akarja keverni a petroleumpanamába

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Amitől a petroleumpanama kirobbanása első percében mindenki tartott, lassanként kezd bekövekezni. Ma már a bukaresti lapok alig írnak valamit magáról a panamáról, az ellopott milliárdokról, minden cikk a petroleumpanama következményeképpen felfogott személyi ellentétekkel foglalkozik. Nyugodtan megállapíthatjuk, hogy a panama elsímitása már is megkezdődött és az ellopott petroleum földek helyett ma mindenki az igazságügyminiszter és a kamara alelnöke között felmerült vitáról beszél. És ez a vita kétségtelenül pompás színjátékot nyújt a kívülállónak. Megtudjuk, hogy a kamara alelnöke, aki az ország egyik legelőkelőbb ügyvéde, a kliense orra elől vásárolta meg azt a házat, amelyet a kliense részére kellett volna megvédenie. Ma már mindenről szó van, csak éppen az ellopott milliárdokról hallgatnak a lapok.

Es hogy ez a kampány nem egészen terv nélkül folyik, azt bizonyítja a Viitorul egyik legutóbbi számában megjelent cikk, ahol a liberális párt hivatalos lapja azzal vádolja meg Maniu Gyulát a nemzeti parasztpárt elnökét, hogy az egyik letartóztatott panamistának Zaganescu-nak a legfőbb protektora. Zaganescu az egyik legjobban kompromittált szereplője a panamának, ő volt az, aki az Eldorádó társasággal együtt elsősorban tulajdonosa lett az ellopott petroleumföldeknek.

A bukaresti lapok éleshangú felszólítást intéznek a kormány hivatalos lapjához, hogy nyíltan álljon elő a vádjával, ha valamit tud és ne támadja meg orvul Maniut.

Jorga lapja azt a szenzációs hírt közli, hogy a letartóztatott képviselők akiket ma a vacaresti fegyházban őriznek, rövidesen szabadlábra kerülnek. Ugyanis ezek a képviselők már ugyálszik megelégtették a vacaresti kószót és

megfenyegették az illetékeseket, hogy ha sürgősen nem engedik őket szaba-

don, akkor szenzációs vallomást fognak tenni a vizsgálóbíró előtt.

Még emlékeznek olvasóink, az egyik letartóztatott képviselő vallomására, aki a kihallgatás alkalmával kijelentette, hogy ha őket letartóztatják, akkor tulajdonképpen a mai parlament kilencven százaléka is a vádlottak padján volna a helye. A kormány ugyálszik a parlament kilencven százaléka kedvéért ki fogja engedni ezt a két képviselőt is. És ha ez megtörténik, akkor a nagy garral behirdetett lelplező folyamat elsímitása már meg is történt.

Aláírják az olasz-görög barátsági szerződést

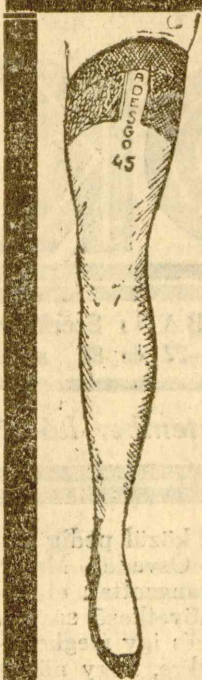
Athén. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A lapok jelentése szerint Karapanosz külügyminiszter Genfből visszatérőben kiszállt Rómában, hogy ott az Olaszországgal kötött barátsági szerződést aláírja. A szerződésnek, hír szerint, nagy fontossága lesz a keleti államokra, de nem irányul semiféle harmadik ország ellen, sőt kiindulópontja lesz a Jugoszláviával kezdendő tárgyalásoknak.

Óriási tűz Plojestben

Eddig 30 ház égett le — A tüzet gyújtogatás okozta

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Ploesti jelentés szerint ott tegnap délután óta harminc ház áll lángokban s a tüvész egy egész városrészt fenyeget. A hatóságok szerint a tüzet gyújtogatás okozta. Először egy Struhl nevű kereskedő háza gyuladt ki és az épület négy helyen kezdett égni. A mentési munkálatok még ma délelőtt is folytak.

Adesgo

45 és 48 védjegyű

a legjobb és a legtartósabban mosható

Tisztaselyem harisnya

A bukaresti véres párbaj ügyében megindult a vizsgálat

Constantinescu kapitány még mindig tagadja, hogy párbajt vívott riválisával

Bukarest (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Hotel-Princiarbeli párbaj ügyében megindult a vizsgálat. Kiss József tartalékos kapitány, nagyváradi gyógyszerész ruhájának zsebeit a vizsgálat során megmotozták s azokban két levelet találtak. Az egyiket Kiss József maga írta s abban kéri, hogy Szatmáron lakó édesanyját kiméletesen értesítsék haláláról. Kéri azt is, hogy holttestét szállítsák Szatmárra és ott temessék el. A másik levelet ellenfele, Constantinescu Péter főhadnagy írta neki, mindössze ennyit: Kiss ur, önnel nincs semmi beszélőnivalóm. Constantinescu hadnagy. Ennek a levélnek a hátlapján Kiss Józsefnek a következő megjegyzése olvasható: Embertelen dolog, hogy egy bajtársam ellopta a kedvesemet.

A nyomozás azt is megállapította, hogy Kiss József morfinista volt.

Constantinescu hadnagy állapota még mindig súlyos, de azért ki lehetett hallgatni. Vallomásaiban elmondta, hogy Kiss Józsefnek két revolver volt. Az elsőből három golyót lőtt ki, aztán előrántotta a másodikat, abból két lövést adott le. A nyomozás azonban fentartja azt a feltevést, hogy Kiss József és Constantinescu hadnagy kölcsönösen lőttek egymásra. Ma délután újból kihallgatják Constantinescu hadnagyot, akinek állapota súlyos, de valószínűleg életben fog maradni.

Kiss József Nagyváradon élő felesége férje haláláról szóló táviratot férje trükkjének gondolta

Nagyváradról jelentik: Kiss József gyógy-

szerész kapitány, aki egy szálloda portásfülkéjében különös párbajnak lett az áldozata, amint irtuk is, nem nagyváradi, hanem szatmári származású. Nagyváradon csupán szolgálatot teljesített 1926-27-ben, s akkor ismerkedett meg Hajnal Farkas dúsgazdag terménykereskedő Rózsika, nevé leányával, akit egy millió lej hozománnyal feleségül is vett. A fiatal pár a házasság után Bukarestbe költözött. Házasságuk nem volt boldog, mert a fiatal férj idejének legnagyobb részét különböző kártyaklubokban töltötte, ahol feleségének egész hozományát elkártyáztatta. Amikor a fiatalasszony rájött arra, hogy férje meg is csalja, ott hagyta és visszaköltözött szüleihez Nagyváradra. Megindította férje ellen a válópört és egyben pör is indult a kapitány ellen a hozomány visszafizetése miatt. Később azonban az anyagi kérdésben Kiss és Hajnalék megegyeztek és csupán csak a válópör folytatódott. Kiss mindenáron ki akart békülni a feleségével s folyton hívta vissza. Amikor az asszony nem válaszolt leveleire, dr. Kecskeméthy Lipót főbíróit kérte meg a férj, hogy beszélje rá feleségét, hogy térjen vissza hozzá. A kapitány tragikus halálát táviratban közölték a Hajnal családdal. Jellemző, hogy a fiatalasszony és a családja nem adott hitelt ennek a táviratnak, hanem azt gondolták, hogy csupán a férj trükkje.

Kiss kapitány egyébként, mint régi diák-kori barátjai mondják, igen egzaltált ember volt s már diákkorában is összeköttetésben állt egy kokainista társasággal.

Egy Focsaniban tanfolyamozó tanító keserves napló-töredéke

A másolat hitelességét igazolja a Brassói Lapok egész szerkesztősége

Néhány szóból álló előláró beszéd: A legfelsőbb tanügyi hatóság a római katolikus kisebbségi tanítókat Focsaniban rendelte nyári tanfolyamra. A nyári tanfolyamok célját olvasóinknak már nem kell fejtegetni. Arra való, hogy minden nyáron megkeserítsék velük a kisebbségi tanítók megérdemelt vakációzását. Ez azonban csak a cél. Az ürügy, aminek köpenye alatt ezt a célt szolgálják hatóságaink, az nem egyéb, mint a tanítók vizsgáztatása. Az ürügy természetesen fontosabb, mint a cél. — Vagy, tudja Isten, talán mindkettő egyaránt fontos.

Ennyi magyarázat után leközzöljük egy Focsaniban nyári tanfolyamozó katolikus tanítónak keserves naplótöredékét. Érdekes és tanulságos naplótöredék, nemhiába, hogy tanító írta, aki öreg kora ellenére még most is, minden nyáron gyarapítja ismereteit a tanügyi hatóságok, illetve Anghelescu miniszter jóvoltából.

★

Augusztus első napjai. Vettük Főpásztorunk rendeletét s készülünk valamennyien Focsaniba, a nyári tanfolyamra. Ez a készülődés nálam nem ment egészen simán. Egy egész hónap idegen városban sokba kerül. Az a Focsani olyan messze van s a vasút olyan mé-

regdrága. A Kegyelmes urtól kaptunk fejünkint ezer lejt, magam is összekuporgattam valamit, de ez még mind semmi volt. Kölcsönt kellett kérnem. Hát, mondhatom, nincs keservebb dolog, mint kölcsön pénz után szaladgálni.

Augusztus 5. A vonaton vagyunk valamennyien. A többiek is késtek, úgy látszik. — Lassankint megtudom, hogy mindenik kölcsön-pénz után szaladgált.

Augusztus 6. Megérkezés. A tanárok nagyon kedvesek és biztatnak. Kezdek reménykedni, hogy talán most már mégis csak sikerülni fog az a vizsga. Nézem a kollégák arcát s mintha mindenikben magamat látnám. Menynyire egyformává teszi az iskola még a felnőtt embereket is. Ezt a tapasztalatot mindenesetre megjegyzem magamnak!

Augusztus 7. Keveset írok ezután a naplóba. Megkezdődött a komoly munka!

Augusztus 15. Nincs szerencsém! Meghalt az intézet igazgatója. Három napi szünet, amikor nekünk minden perc olyan drága!

Augusztus 20. Allandó idegizgalomban élünk. A kollégák egyre-másra kapták a behívókat, hogy Kolozsváron, Szébenben tessék vizsgára jelentkezni. Mi úgy tudjuk, hogy itt vizsgázunk a tanfolyam után. Az igazgató

nyugtat: Az urakra ez nem vonatkozik. Szóbeli rendelet van, hogy itt vizsgáznak. Hamarosan megjön az írás is.

Augusztus 25. Tanulunk és türelmetlenül várjuk az írást.

Már 27. és írásos rendelet még mindig nincs. Kértük az aligazgatót hogy költségünk-re szaladjon Bukarestbe s tegyen valamit.

— Nem! — volt a rövid válasz.

— Legalább táviratozzon a minisztériumba.

— Nem.

— Hát telefonáljon!

— Nem! Az Önök ügyében semmit sem teszek. Mit gondolnak én is családember vagyok. Az állásomba kerülhet...

Nincs más választás, magunk ülünk össze s megfogalmazunk egy szép, könyörgő táviratot.

Augusztus 28. Megjött a válasz, késő este. (Most pontosan éjjel van!) A kurzus 28-ig tart. Kérem, Szébenben, vagy Kolozsváron vizsgázz! Ezt hozta a távirat. Suciú írta alá.

Mindenki elkeseredett és mindenki pakkol. Holnap délután indulunk haza.

Augusztus 29. Délben jönnek a tanárok.

— Tessék visszapakolni. Most kaptunk táviratot a tanítóképzők főfelügyelőjétől, hogy a kurzus szeptember 6-ig tart. Délután előadás.

Augusztus 30. A helyettes igazgató nem jön órára, mert szerinte a Rusu távirata érvényes. Várunk.

Augusztus 31. Új távirat valamelyik főinspektortól. A kurzus 6-ig tart. Nagy lendülettel tanulni kezdünk. Délután megint távirat Rusutól: Kérem, 30-án Szébenben és Kolozsváron vizsgára jelentkezni. A fejünket teljesen elcseszítjük. Hiszen már elkéztünk a vizsgáról! A tanárok biztatnak. Induljunk azonnal és jelentkezünk Szébenben, illetve Kolozsváron. Nem mi vagyunk a hibások, hátha levizsgáztatnak.

Szeptember 1. Hajnalban vonatra ültünk. Egyik a másikat segítettük ki valahogyan, mert soknak nem volt pénze. Azt hitték, hogy 6-ig maradunk Focsaniban s akkorra kértek otthontól. Az állomáson ujjabb kálvária várt. A pénztáros ur ránk ismert és hirtelen nagyon kezdte betartani a szabályokat. Csak a vonat érkezése előtt öt perccel kezdte adni a jegyet, pedig csak mi 80-an voltunk.

Néhányan váltanak jegyet: 220 lej de csak Palánkáig szól.

— Kérem, mi Madéfalváig kértünk jegyet.

— Ez addig szól!

Befut a vonat. Husz embernek még nincs jegye. A husz között vagyok én is.

— 290 lej! — kiált ki a kalauz.

— Az imént csak 220 volt.

— Kell a jegy, vagy nem kell?

— De kérem!

— Gyerünk tovább. Indul a vonat!

A hátulsók eltaszítanak az ablaktól. A vonat elmegy. Miért is voltam olyan smucig!

Szerencsére félóra múlva indul a gyorsvonat, amely a személyt Marasestiné utóléri. Igaz, rá kell fizetni, de mit tegyek?

A gyorsvonat azonban kerek 300 perccel később. Ott kellett maradni.

Szeptember 2. Hajnalban újra elindultunk. Jegyet természetesen most is csak Palánkáig adtak. A vonaton ránk szól a kalauz:

Hová utaznak?

— Madéfalváig.

— Ez a jegy csak Palánkáig szól.

— Nekünk Madéfalváig adták!

— Tessék Palánkán leszállani és tovább váltani.

— De kérem, Palánkán csak két percig áll a vonat. Hogy váltsunk ott ennyien jegyet?

— Semmi közöm hozzá!

Néhányan sikerült jegyet váltani Palánkán. Nekem természetesen nem, mert én világeletemben peches ember voltam. A kalauz sok könyörgés és más ellenszolgáltatás után megegyezettünk s engedett Gyimesig utazni. Itt új jegyet kellett venni. A szerencsésebbeknek 340 lejbe került az út. A kevésbé szerencséseknél 465-500 lejbe.

Szeptember 4. Itthon vagyok, pedig Szébenben kellene lennem. Bizonyos, hogy már nem vizsgázhatom. Egyetlen krajcárom sem maradt s hirtelen nem tudtam új kölcsönt felhajtani. Igaz, hiába is mentem volna. Nem, ilyen lelki és testi állapottal nem lehet vizsgára állani. Most már mi lesz velem. Elcsapnak!

Szeptember 5. Nem bánam, már akármilyen lesz. Azt hiszem beteg vagyok. A feleségem is azt hiszi. A homlokomon hidegvizes ruha van. Öngyilkosságról gondolkozom. A feleségem sír és a gyermekeim is sírnak. Igen, azt hiszem beteg vagyok!

Anghelescu miniszter Ur, olvassa el! Ilyen naplóregényt aligha olvasott eddig!

A szatmári stréber

Nincs szükségünk olyan magyarokra, akik kamatra adják ki bánatainkat!

A stréberség nem bűn. A corpus jurisnak ellen paragrafusa sincsen, mely megemlíti és szankciókat alkalmazna vele szemben. De a társadalmi érzés sokkal precízebb, keletesebb műszer, mint a büntető törvénykönyv; ahol a kodex ítélete súlyos évekkel büntet, ott ez a csallhatatlanul igazságos bíró gyakorta felment és vigasztal. S ahol az állami igazságszolgáltatásnak még szava sincs, ott a társadalmi igazságérzet gyakorta megemlíti a komor verdiket hoz.

Egy ilyen méltóságosan könyörtelen ítélet hangzik el most Szatmáron: a vádlott Südy Tibor fiskális. A közvélemény, amely követelte a bíró elbocsátását, hosszú évekig türelmes volt s egy hanggal sem rótta meg Südyt, mert két könyökkel, tüzel és vassal, társai dühével verekedett az érvényesülésért. Megfeljebb azt állapította meg róla, hogy törvénytelen. De most, amikor szerencsétlen magyar exisztenciák átvágtak a köz- és állami ügyvéd ur egyéni célkitűzései felé, a bíró felemeli a szavát és ezt mondja:

— Az efajta stréberség már erkölcstelen!

★

Südy Tibor azt akarta hasznosítani, hogy magyar. Pontosabban azt, hogy nagyszájú magyar. S ezért megérdemli, hogy stréberkedése hely iskolapéldája annak, hogy lehet a magyar fájdalomkból önönmaguknak magyar nyelvet kovácsolni, egész Erdély elé kerüljön. Az eset előzményei általánosságban már ismertek. Bellu, a szatmári prefektus egyik elfogottját el akarta helyezni a szatmári városházán. A polgármester hely hiányában nem teljesíthette a kérést. A prefektus dühögött és a következő kijelentést tette:

— Majd csinálom én helyet azon a városban!

S másnap hetven magyar tisztviselő ellen fegyelmi vizsgálatot indított. A szatmári magyarok, mely látta, hogy munkában megmozdult, kitűnő hivatalnokok feje felett kondul a kenyértelenség harangja, megmozdult; memorandumok és deputációk születtek meg kölcsönös ígérek pergőtűzében udvaroltak egymásnak a szembenálló felek.

A fegyelmi vizsgálat ennek ellenére megindult.

A román nyelv nemtudásának címén már eddig is hét családostisztviselőt akik már évtizedek óta a legkifogástalanabban teljesítik kötelességeiket, a kik mintaképei voltak annak a becsületességnek, mely a magyar hivatalnokot mindig is jellemezte s akiknek pótolhatatlanságát maga a bizottság is elismerte, elmozdított állásából.

Rajtuk kívül két hivatalnokot bizonytalan időre fizetés nélküli rendelkezési állományba helyeztek, kettőt két évre, négyet pedig fél évre eltiltottak a szolgálatról s beutalták illetményeik folyósítását.

Tehát eddig tizenöt szerencsétlen hivatalnok került az uccára azért, mert a prefektus ur haragudott.

Tizenöt család maradt máról-holnapra kenyér nélkül. Tizenöt becsületesen megmozdult exisztencia omlott össze, mert a főispán ur homlokán viharzani kezdtek a düh barázdái.

Vajon van-e emberies lélek, mely nem borodna fel ezekre a drákói határozatokra? S vajon

nem volt-e legegyszerűbb kötelességünk, hogy felemeljük tiltakozó szavunkat és megbélyegezzük azt a rendszert, mely ilyen tömegtragédiákat szül és vétőt emeljünk a prefektus ellen, aki az elhulló élettel népesíti be a köz-igazgatás útjait?

Kendőzetlenül adtunk szavakat a méltó társadalmi érzésnek s óvatossággal nélkül itéljük Bellut, a prefektust, s szavaink és ítéletünk egész szatmári közvélemény szava és ítélete.

★

Itt kezdődik Südynek, a strébernek szerepe.

Annak a Südynek, aki 15 magyar tisztviselő exisztenciális hulláján át felkereste a prefektust és kijelentvén neki, hogy a Brassói Lapok elítélő cikke nem fedi a magyar álláspontját, biztosította a főispánt a magyar bizalmáról.

A fiskális ur nem mondott igazat: lehetetlen az, hogy a magyar párt álláspontja ne legyen ugyanaz, mint a miénk!

Lehetetlen az, hogy a magyar párt bizalmat szállítson egy olyan főispánnak, aki tevékenységének súlypontját árva magyar exisztenciák szétkorbácsolására fekteti!

Sőt többet mondunk: lehetetlen az, hogy az egész magyarság ne tömörüljön hátunk mögött akkor, amikor szegény magyar családok kétségbeesett, tehetetlen panasza sir fel hasábjainkon.

Csak egyetlen dolog lehetséges: az, hogy Südy Tibor, a stréber ügyvéd önmagának és egy-két társának nevében szállított bizalmat Bellu Stefan urnak. S ez a szállítási ügylet annál gyalázatosabb, mivel

Südy fiskális ur a szatmári tanács általános választmányának tagja akart lenni s annak az egy-két urnak is „elgondolásaik” voltak, akik elkísérték a bizalomnyilvánítás elképpesztő színjátékaikhoz.

Már pedig mi sem kézenfekvőbb, mint feltételezni azt, hogy Südy Tibor a jól fizetett választmányi állást akarta biztosítani azzal, hogy tizenöt magyar familia exisztenciális holttetésére kapaszkodva, font babérkoszorút a főispán lomloka köré.

★

Mi már nagyon régóta tudjuk, hogy Südy Tibor veszedelmes stréber.

Szatmár is nagyon jól tudja, hogy a legrosszabb fajtaú törtétköz közül való: tudja, hogy haszonnal vágná át magát a jégmező-

kön is, hogy utjában nincsen akadály, hogy céljait átmenjen akár emberek és tömegek is, hogy kiméletlen és tekintet nélküli akarnak.

De nem szóltunk semmit, mert ahány ember, annyi féleképpen csinálja az életét. Most azonban már a legfelháborodottabban tiltakoznunk kell! Nem nézhetjük tovább, mi merészel művelni ez a kellemetlen szatmári fiskális! Ez már nem magánügy, hanem az egész magyarság közügye!

Südy Tibor ugyanis olyan szerepet játszik a magyar kisebbség harcterületén, mint Münchhausen báró lova a török háborúban; hátsó fele még a kisorosz pusztákon emészt, első fele pedig a Boszporusznál hadakozik. A szatmári stréber is hasonlóképpen: hátsó fele kitűnően kosztol a legcsunyább opportunizmusnak, megalkuvásnak, hízélgésnek, árulás-szerű bizalomnyilvánításnak legelőjén, első fele pedig nagyhangon nyert a magyar bánatok és tragédiák csatavonalán.

Azért nyert, hogy kosztolhasson.

De nekünk nem kell az ilyen csudapari-pa! Nincsen szükségünk olyan varázslatos ménlóra, mely két orrlíkából a sérelmek lángnyelveit fujja, farka pedig száz kilométerrel hátrább alázatosan hajtja a legyeket a vidéki kiskirályok tarkójáról! Nem kellene az olyan magyarok, akik sorstragédiáink kancsójából serbetet akarnak szűrészni!

Nincs szükségünk olyan magyarokra, akik kamatra adják ki bánatainkat! Félre azokkal, akik 15 halálból kovácsolnak egy életet: a saját életüket!

A csudapari-pa csak a mesékben viselkedhet el. Az életben stréber a nevük s az erkölcsből csak egy nagyon kis rész a sajátjuk: az erkölcsi halál.

Mikes Imre.

Balánt úgy odacsapták egy kőhöz, hogy gerincvelő-szakadást kapott és ezért bénasága örökös marad

Fogarason lesz a bandita perének fő tárgyalása

Balánt nyolc nap múlva átszállítják az ügyészség fogházába

Brassó. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Tegnap megírtuk már, hogy Balánt elérte végzet: váratlanul egész alsótestére megbénult és ez a bénaság gyógyíthatatlannak látszik. A fogarasi kórház orvosi kara eddig még nem tudta megállapítani, mi okozta ezt a különös változást. Ma alkalmunk volt beszélgetni a kórház kitűnő főorvosával, dr. Corneával, aki a következő rendkívül érdekes felvilágosításokat adott:

— A bandita általános egészségi helyzete ma már kifogástalan s felgyógyulása nemcsak biztosítottnak tekinthető, hanem valószínűleg rövidesen véget ér a kórházi kezelés is. Ettől eltekintve, alsótesti bénasága nem javult s két lábára teljesen paralizálva van. Hogy mi ennek a bénulásnak az oka, még nem tudtuk pontosan megállapítani. Lehet, hogy a paralizáció hűdéses természetű. Amennyiben a bénulás azért következett be, mert a gerincvelő-csatornában belső vérzés állott elő, annyiban a gyógyulásra még van lehetőség. Ez azonban nem látszik valószínűnek, s legújabb vizsgálataink után inkább úgy ítéljük meg a dolgot, hogy a gerincoszlop az átlótt medence tájékánál erősen megütődött s a

gerincoszlop megszakadt.

Ebben az esetben a bénulás örökös marad s a bandita többé nem használhatja lábait.

— Egyebekben Balánnak még mindig 39–40 fokos láza van, a tulajdonképpeni krízisen azonban már átesett. A lövést igen szerencsésen uszta meg, mert egy esetleges hasbélgyulladás, mely az elfogatás pillanatától fenyegetett, valószínűleg elvitte volna. Ez azonban nem következett be és így a bandita, bénaságától eltekintve, az általános gyógyulás útján van s kórházi kezelése nem sokára, talán már 8 nap múlva befejeződik. Tömlőnk a fogarasi ügyészség fogházába fogják átszállítani a banditát.

Más oldalról nyert információink szerint kétségbevonatatlannal megállapíthatjuk, hogy Balán bénulását tényleg gerincvelőszakadás idézte elő, s így a bandita egész életére mozgásképtelen marad. A gerincvelő szakadása úgy következett be, hogy amikor Balánt a csendőrök lelőtték, az elfogatás színhelyétől addig az autóig, mely a banditát Fogarashoz

szállította, ujsinkai földmivesek hátukon vitték a sebesültet. Ezek az önkéntes betegszállítók, akik már hetek óta a legnagyobb rettegésben éltek a haramia miatt, természetesen nem bántak kiméletesen Balánnal s amikor az autóhoz értek, a köves talajhoz vágták a haramiát.

A gerincoszlop ekkor egy nagy darab kővel ütődött össze és súlyosan megsérült. Ugyanekkor következett be a gerincvelő megszakadása is. A bandita tehát egész életére menthetetlenül bénus marad.

Tegnap egyébként egész napon át folytatták Balán kihallgatását a fogarasi kórházban. A bandita készségesen és részletesen vall s bűnügyi iratai már eddig is több kötetet tesznek ki.

Vita merült fel azzal kapcsolatban, hogy a bandita fő tárgyalását melyik városban tartásák meg. A hatóságok közlése szerint a tárgyalást feltétlenül a fogarasi törvényszék fogja lefolytatni, melynek területén az elfogatás történt s amelyik így illetékes az ítélkezésre.

Az ügyész hat rablógyilkosságért, több rablásért, nemi erőszakért, lilomtiprásért, hatóság elleni erőszakért emelt vádat a bandita ellen, akinek büntetése minden kétségen kívül életfogytiglani fegyház lesz.

A sóbányáktól szinte szerencsésnek mondható bénulása miatt megmenekül Balán.

ASTRA APOLLO MOZGO

Ma kedden megy utoljára az

„Asszony és az ördög”

című film, csak 5-6 óráig.

Szerdától kezdve az UFA filmgyár hatalmas filmalkotása a

„Szent hazugság”

lesz vetítve. — A főszerepben Mindszenty Mária, Szöröggyi Gyula, Hans Brausewetter.

Következő műsor: „Schill brigád hősei” Holbay Kamilla és Albert Steinrück-vel a főszerepben. Jön „Draga Masina” (A kormányzó szeretője) orosz balalajka és énekkar kíséretével.

Véres pogrom Ujvidék mellett

Egy szolgálóleány eltűnésével kapcsolatban felujult a vérvád középkori meséje. Megostromolták a zsidók házait és számos embert, köztük a rabbi is, lemészárolták

Ujvidék. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Jugoszláviához csatolt Ujvidékről megdöbbentő jelentés érkezett. Egy szerencsétlen szolgálóleány az eltűnésével kapcsolatban felujult a középkori vérvád meséje s az Ujvidék szomszédságában fekvő Bácpéterréte községben a legirtózatosabb pogrom tört ki.

A középkori sötét indulatok felszabadulása valló eseményekről és a véletlenek szerencsétlen összetalálkozásával járó előzményekről a következő jelentéseket kaptuk:

Mayer Jakab Bácpéterréte zsidó kereskedőnél szolgált hosszabb idő óta Takács Margit 18 éves keresztény leánya. A leány pár nappal ezelőtt nyomtalanul eltűnt gazdája lakásáról. Az eltűnést természetesen maga a zsidó kereskedő jelentette a csendőrségnél, de mert az volt a gyanúja, hogy a leány minden valószínűség szerint a város felé vette az útját, hogy ott új elhelyezkedést keressen, felmerült az a gyanú is, hogy a naiv és tapasztalatlan szolgáló lelkiismeretlen csábításnak esett áldozatul.

A csendőrség napokig nyomozott, de nem tudott a leány nyomára akadni. Végre jelentés érkezett, hogy Temerinben feltűnt egy gyanús fiatalember s többen azt vallották, hogy az eltűnt leány társaságában látták. A gyanús fiatalember a tanuk egyhangú határozott állítása szerint minden kétséget kizáróan zsidó származású volt. A csendőrség intézkedni akart, hogy úgy a fiatalembert, mint a leányt, állítsák elő, de mire az intézkedést foganatosítani akarták, a gyanús pár eltűnt Temerinből.

A falu lakosságának hangulata minden napra izgatottabb lett.

Fgyszerre csak felütötte magát a vérvád buta meséje.

A félrevezetett és elég intelligenciával nem rendelkező falusiak felültek a gonosz izgatásnak, hitelet adtak a borzalmas mesének. Az izgalmakat fokozta az a hír, hogy az eltűnt leányt Óbecse határában megtalálták, de olyan állapotban, hogy kihallgatása teljesen lehetetlen. A szerencsétlen, naiv szolgáló leány valószínűleg csábítójának eshetett áldozatul.

A bácpéterréte csendőrség nyomban intézkedett, hogy Takács Margitot illetőségi helyére szállítsák. Amint a következmények mutatják, a csendőrség nem volt eléggé elővigyázatos és nem számolt a félrevezetett falu hangulatával. Amint ugyanis az eszméletlen állapotban levő leányt szállító szekér megjelent a faluban, az indulatok végzetesen kirobbantak.

A lakosság megtámadta a zsidóság házait és formális pogromot rendezett,

A jelentések szerint az elszabadult dühnek rengetek súlyos sebesült és több halott áldozata van. Az áldozatok között van állítólag maga a rabbi is.

A község hatóságai azonnal jelentést tettek Ujvidékre, a csendőrség pedig utasítást és segítséget kért a zavargás elfojtására. A várt utasítás azonban nem érkezett meg Ujvidékről, mert a telefonösszeköttetés váratlanul megszakadt. A csendőrség futár útján próbált összeköttetést kapni felettes hatóságaival, addig azonban, amíg ez a hivatalos eset lebonyolódhatott volna, a falusiak dühe szinte fék nélkül tombolhatta ki magát, mert a csendőrség utasítás hiányában nem mert, vagy nem akart erősebb eszközökhöz nyulni.

Hírek szerint az ujvidéki ügyészség szigorú vizsgálatot rendelt el úgy a leány eltűnése kérdésében, mint a lelkiismeretlen izgatók kiletének felderítésére.

BUNESCU REDIVIVUS

A volt rendőrprefektus kijelentette, hogy Puticiu bukik és ő következik

Nagyvárada. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A szatmári utlevél-botrány amely két rendőrprefektus harcából keletkezett, úgy látszik, a jelek szerint, hogy egy harmadik kerül ki győzedelmesen. Ez a harmadik a skatba helyezett Bunescu György, a decemberi diák-napok hőse.

A vállakon, diadalmenetben körülvitt Bunescu György, aki ártatlan zsidó pincérekét és munkásokat állított a kolozsvári hadbíróság elé, mint a nagyváradi rombolások tetteseit, — itt, Nagyváradon mindenki tudja, hogy — nem lett felfelé kegyvesztett. Bunescu György ma is kedvence azoknak az előkelő társaságoknak, amelyeknek egy rendőrprefektusi kineveztetésig még mindig megvan a maguk összeköttetése. De Bunescu különben ma is aktív rendőrigazgatói rangban van

és fizetését is Nagyváradról huzza,

csak éppen áthelyezték Kisenevbe. Igaz, hogy Bunescu György kisenevi állását el sem foglalta és Nagyváradról az elmúlt borzalmas emlékü december óta legfeljebb ha napokra távozott el.

Bunescu György barátai és ismerősei körében kijelentette hogy Puticiu bukik és elhatározott dolog, hogy rövidesen visszatér a nagyváradi rendőrprefektusi székbe.

Ez a hír még eddig nem kapott nagyobb nyilvánosságot, de képzelhető, hogy ott, ahol tudnak erről a teljesen elhíhető kombinációról, milyen kétségbeesést idézett fel Bunescu visszatérése. Dr. Lobontiu Emil prefektust már hónapokkal ezelőtt rehabilitálták és Szilágymegeye élére helyezték és ha Lobontiu reaktiválható, — akinek a szerepe a beavatottak szerint — volt olyan döntő jelentőségű a rombolások idején, mint Bunescunak, igazán nem lehetetlen, hogy

magyarázza meg, ha Puticiu sokszor tulló a célon és elgaloppirozza magát, mint például a munkások elleni nyomozásokban. Terhére írható dr. Puticiunak az is, hogy nem megfelelő emberekkel véteti körül magát, hogy egyenesen olyan emberek tanácsára is hallgat, akiket multjuk, jelenük és jövőjük még arra sem predesztinál, hogy egy prefektusi előszobában várakozhassanak. Tévedéseinek forrása talán innen is magyarázható. Nem gondolunk ugyan az utlevél-botrányra, mert az egészen kétséges, hogy Puticiu a szatmári rendőrprefektúra ügyeibe bele akarta volna ártani magát. Dr. Puticiu, aki minden pillanatban készen állt, hogy mint

Románia rendőrdelégátusa megjelenjen a berni rendőr-világkongresszuson, éppen ezt az időt választotta volna ki, hogy a kockázatos szatmári agent provokateurködést megkíséreltesse.

Puticiu valószínűleg szárazon fog kikertülni ebből az ügyből és nem lesz igaza azoknak, akik néhány napon belül való távozását jósolják. A nagyváradi publikum — kivéve a munkásságot, amelynek valóban megvan a paraszkodni valója, — megelégedett a jelenlegi rendőrprefektus működésével. Puticiu korrekt és hozzáférhető ember, aki nagy gondot fordított a rendőrlégénység helyes kiképzésére, külső megjelenésére és általában nem tűr maga körül visszaéléseket, rendtelenségeket. Puticiu maradását tehát még akkor is szívesen vesszük, ha nem is volna igaz, hogy Bunescu követelzik utána. Bunescu rendőrprefektusi működése új csapást jelentene Nagyváradra, amelynek a lakossága éppen most fogorzkodott ellenségeskedésben össze, hogy kikokolja mindazokat a főtisztviselőket, akik hivatali hatalmuk keménységével ostromolták a sokat megszenvedett, véltáras időkkel élő határmenti városnak

A tordai nagyhét

Torda. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A nagyhét többszáz lelkeszt és több ezer hívót gyűjtött össze a vallásszabadságnak történelmi városában Tordán. Nemrégiben az unitáriusok püspöklasztásának eseménye emelte ki e helyet a többi erdélyi városok közül, most a ref. nagyhét adott neki új jelentőséget.

A nagyhét szeptember 3-án kezdődött meg, a vendégek fogadásával, elhelyezésével és este istentisztelettel, amelyen Makkai Sándor erdélyi ref. püspök hirdette az igét. Másnap már megindult a rensseres munka: reggel biblíamagyarázat, külön csoportokban férfiaknak és nőknek, délben hittudományi előadások, — Tavázi Sándor dr., theol. igazgató dr. Nagy Géza, Imre Lajos, Maksay Albert theol. tanárok és Vásárhelyi János püspökhelyettes előadásában, — délután szabad megbeszélések, amelyeket Kiss Albert sepsii esperes, (a lelkipásztork együttműködésének ügyéről), dr. Gönczy Lajos theol. tanár (az új ágendás könyvről), Imre Lajos (a vallás tanítás új rendjéről), Nagy Lajos lelkész (a konfirmáció oktatás reformjáról) és Anstein A., baseli missziói igazgató (a misszió kérdéséről) tartott meg.

Ugyanebben az időpontban külön csoportokban folyt a nők munkája. Farkas Jenőné esperesné kedden beszélt a ref. nőnek a családban elfoglalt szerepéről, helyzetéről, feladatáról, szerdán Makkai Sándor né, a püspök neje beszélt rendkívüli érdekesen a református nőnek az irodalommal, művészettel, nyilvános szórakozásokkal szemben való állásfoglalásáról, csütörtökön Pilder Mária, a ref. leánybiblikonk vezetője a ref. nő vallásos kötelességeiről, pénteken dr. Móricz Miklósné a brassói ref. nőszövetség emléke vezolta és foglalta programmba a nők részvételét az egyház társadalmi munkájában, dr. Móriczné befejezőként a férfiaknak és a nőknek az egyház szervezetében teljesen egyenlő jogosításokat kért, így kérte a nők számára a választói jogot és kérte a jogot arra is, hogy elötlük az egyházi tisztségek korlátlanul megnyitassanak s ennek megfelelően kikéskéző is kiképezhetők s felavathatók legyenek.

Esténként templomi ünnepélyek voltak, amelyeken igen sok kiemelkedő irodalmi és művészi előadás hangzott el. Csutak Vilmos, a Székely Miklós Kollégium igazgatója, a kitűnő történettudós Torda egyháztörténelmi jelentőségét ismertette, Nagy Endre marosvásárhelyi kollégiumi igazgató a nagy lel. írókról, dr. Tavasz Sándor a spiritizmusról és teozófiáról, László Dezső utazó ifjúsági titkár, két nemzetek barca címén a törekvő ifjakról és a marai öregekről tartott igen érdekes előadást. A művészi számok során dr. Teller Győző énekszámokkal, Pap Andor lelkész hegedűszóval, Krausz Ottóné és a hatalmas hangú Szolga Sámuel énekszámokkal szerepeltek.

Szombaton a legfontosabb kérdés, a ref. nőszövetségi munka előkészítése volt. Vásárhelyi János püspökhelyettes adott programot a nőszövetségeknek, amelyeknek szervezete most már országosan teljesen kiépült. A nőszövetségek munkája rendkívül nagy jelentőségű az egyház életében és emel-fogva az egész erdélyi magyarság életében is és a munka elé mindenki a legnagyobb várakozással tekint s a jelek és készülétek szerint ez a várakozás teljesen indokolt is.

Vasárnap az ünnepi istentiszteletek zajlottak le. Makkai Sándor püspök, Vásárhelyi János püspökhelyettes és a dézsi esperes több ezer főny hívó előtt hirdette az igét és osztott urvacsorát.

Vasárnap délután volt a nagyhetet bezáró nagygyűlés, amelyet a püspök imája vezetett be. Utána Kádár Géza zilahi esperes tartott előadást a református ember viszonyáról egyházához. Utána a tordai dalkör szerepelt nagyszerű, precíz, kiváló zenei érzékről és zenei kulturáról, számottevő énekszámokkal.

Móricz Miklós dr. író, a nagygyűlés másik szónoka, a gazdasági élet lelkiségéről beszélt.

Makkai Sándor püspök zárószavai rekesztették be a gyűlést és a nagyhetet.

Vasárnap este még kitűnően megrendezett irodalmi estély volt, s hétfőn kirándulások szórakoztatták a még Tordán maradt érdeklődőket. S ezzel lezáródott a nagyhét, amely ragyogó eseménye marad a mai erdélyi reformátusság történelmének, s amelynek pompás munkáját, értékes előadásait, lelki formáló erejét nem sokára egy tartalmas kötet ölelki meg.

— Választmányi gyűlés. A Brassói Turista-egyesület e hó 12-én, szerdán este 8 órakor a Batvani-féle vendéglőben (Hosszu-u. 12.) tartotta gyűlését.

Szépség — fiatalos — alkalm

az archor helyes ápolása. Ez pedig csak a „Mária Széplő krém”.

„Mária Széplő krém” — mely a szaraz és zsíros krém, 30 és 35. szápa

18. el. Postán is megrendelhető 150 lejnél portómentes székű és Mű denült kapható F. derakat Csics

A csodás „Amerikai HAJFESTÉK” minden színben kapható. Ár 60 Lei.

2717

Nagyvárada valamelyik nap arra ébred, hogy Bunescu is visszakért a hátsó ajtón.

Dr. Puticiu Traian működése óta nagyon sokat beszélnek a nagyváradi rendőrprefekturáról, mert dr. Puticiu nagyváradi és becsvágyaktól sarkalt fiatalember. Ez a becsvágy

Ép test, ép lélek

Írta: MÁRAI SÁNDOR.

Vita közben azt tartják elem, hogy ez a külsőleges, nem egészen egészséges érdeklődés bajnoki és sporti teljesítményekkel szemben, ami kétségtelenül olyan mértékben tudja az emberiség figyelmét és szenvedélyét lekötni, mint azelőtt is ritkán valami, talán csak a nagy vallásos megmozdulások: vita közben azt tartják elem, hogy ez az érdeklődés a sport iránt praktikus, valóságosan is kihat az ifjúságra, a serdülők kedvet kapnak a tornajátékokra, edzik testüket, az ifjúság egészségesebben él. Ha ez így lenne, örömmel állanék be magam is sporthírlapírónak, s kürtölném a kétcentiméteres és egymásodperces rekordok fontosságát és dicsőségét. Meg kellene vizsgálni, hogy így van-e csakugyan. A gyermekember mindig szívesen játszott metát és pigét, s a kamaszkor első nyugtalan idejéig valamennyien buzgón rugtuk vasárnap délután a kiserdőben a futballt. Ha a gyerek levegőn szaladgál, ez természetes, oda nem kell még neki amszterdami animáció; a különös az, ha nem teszi. De hogy ez a mi, éppen ez a mi korunk valami különösen egészséges, általánosan és mindközönségesen nagyszerű fizikumokat termelő idő lenne, az természetesen nem igaz, akárhová nézünk, nem igaz, akármilyen magasat is ugranak közben a nemzetek kitenyészített reprezentánsai. Talán az utolsó, a legutolsó időben váltott ki az életüztön a nagyvárosi emberből valamiféle védekezést, az a fürdőzés napon és vízben és levegőben, ami elemeltáris kedvvel robbant ki a metropolisokban (melléleg és helyi hangon: gondolkozni sem szabad azon, hogy a lágymányosi Duna-ágban az ingyen tömegstrandfürdő megteremtése szükségesebb, erkölcsösebb, kényszerítőbb, mint új egyetemi épületek emelése), ez a fürdőzés talán az első jele annak, hogy a nagyváros páriája az esztendő egy-két kinzóan meleg napján valami figyelemmel van a test, s az egészség iránt. De hogy a nagyvárosi gyermek a modern városban, e fellángolt futball és atlétikaérdeklődések jóvoltából különösebben egészségesebben élne, mondjuk egészségesebben, mint harminc esztendővel ezelőtt, mikor a szervezett sportatrakciók kezdetüket vették, azt senki nem fogja állítani. A cserkészmozgalom, ha nemzetközileg megpucolná, sok fölösleges elemről, főként a militáris szellemről, ami a gyermek lelkében feltétlenül rombol annyit, amennyit edz a testben, a cserkészmozgalom, egy ideális, laza, játékszerű cserkészmozgalom kétségtelenül leghivatottabb módszere lenne annak, hogy a nagyvárosi gyerek lelkét megtöltse egy kis erdőszaggal, napfénnel, s természetes önállósággal, teste izmait is ellenállóbbá huzogolja. De az, hogy az iskolában hétfő reggel a gyerekek a sportujságok rekordjait habzsolják, éppen olyan kevésbé egészséges, mint a bélyeggyűjtés, ami szintén infantilis szenvedély, s ahogy a bélyegkedvtelése még senkit nem avatott idegen országok utazójává, úgy a sportrekordok iránt érzékeny ifjúság nem lesz attól egészségesebb, ha betéve tudja Arne Borg 400 méteres idejét.

Nem látom a mi európai nagyvárosainkban, nem látom semerre a szervezett sportüzlet nagy vértisztító, életedző hatásait. Azt se hallottam, hogy Amerikában a munkás a munkából rögtön a sportpiacra szaladna. Egy jó módú és ráérő osztály szükségből és spleenből sportol minden nagyvárosban, de a szellemi, s a másik proletáriátus éppen csak él, s ugynevezett sportélete kimerül abban, hogy elolvassa nagy érdeklődéssel a sporthíreket. Ha azt mondják, hogy minden nagyvárosban van a vasasoknak, husasoknak, pékeknél, villamoskalauzoknak futballesapatuk, akkor, ha közelebből megnézem, megint csak azt látom, hogy soktízezer azonos foglalkozású, szegény és rá nem érő ember delegál egy-két tucatot maguk közül, akik aztán sportolnak, s a többiek nézik. Nem látom sehoh a tömegsportot. Az imént mult el az olimpiász, a nemzetek kiválogatott ugrói, futói és rugói több-kevesebb babérral hazatértek, Magyarország is szépen szerepelt, a magyarság szép reklámozott a nagyvilágban, ez mind reális eredmény, miért ne? Csak ahhoz semmi köze, hogy ép test és ép lélek. A vetélkedésben nem maradtunk alul, egy-két magyar csakugyan kitűnően forgatja a kardot, marad még

tizenkétmillió, akik egyáltalán nem forgatják a kardot, ami a kisebb baj. Ha Magyarország az olimpiai versenyeken az összes lehető és lehetetlen érmelet elnyerte volna, — miért ne? —, ha Magyarország kétszáz árravaló embert kitenyészene költséggel és fáradsággal valami sporttívegházban, s megnyerné az összes rekordokat, akkor minden magyarnak büszkén feldobogna a szíve, egészen egyszerű és emberi, lélektani okokból, de „attól“ még Magyarország nem lenne egy tuberkulotikus gyerekkel kevesebb az iskolában, egy vérbajos hülyével kevesebb a tébolydában, egy másodrangú emberrel kevesebb a gyárakban, üzletekben és hivatalokban.

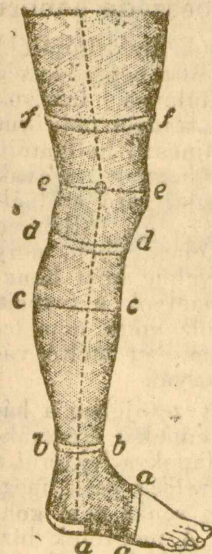
Nagyon szégyelném, ha valaki esztétának tartana, aki a sport, a test egészséges képzete és élete ellen beszél valami rosszlevegőjű toronyszobából, ahol buta göggel ül a maga fölénynek hitt semmittevésében. Ha a magam mesterségét nézem, megint csak azt látom, hogy íróknak és hírlapíróknak nincsenek ugyan úgy általában, atlétikai szabadcsapatjaik, ami nagy kár, mert gyönyörű látvány lenne, sőt a sporthírlapírók se érnek rá maguk is rugni vagy ugrani egyet, annyira el vannak foglalva a rugási, s ugrási eredmények feljegyzésével: másrésztől biztos az, hogy boldogan ültögetnék többször is a labdát a tenniszteren, s tempóznék az uszodában, mint ahányszor teszem, ha személyesen az életem, azok a feladatok, vagy vágyak vagy célok nem kényszerítenének egy egészen másféle, antisportszerű életmódra, amit nem helyeslek, de ami ellen nem is akarok lenni. Egyszer nagyon megégettem a kezem, mert a pesti futballt elbámulva csodálkoztam azon, hogy hol az egészség abban, ha két tucat ember rug egy labdát, s ötvenezer nézi? Mondjuk meg magyarul: ezt ma sem értem, ellenben boldogan érteném azt, ha Pesten minden vasárnap délután ötvenezer, vagy száz, vagy kétszáz ezer ember óriási térségben uszna, ugorna, futna, s amit már szokás. Soha kor még ilyen szenvedéllyel nem figyelte a sportot; csak azt szeretném tudni, ha a léleknek ez a korszerű, s szenvedélyes orientációja helyes, csakugyan előnyére van-e, s hol és mikor van előnyére a testnek?

Nincs értelme ad abszurdum vinni, csak megemlítem, egészen félhangon kiírom a noteszomból, ha már felírtam egyszer: Fáradjon be az olvasó bármelyik gimnázium folyosójára, oda, ahol az igazgatói szoba, s a tanári terem között kiakasztják az érettségi csoportképek víztizedes galériáját. Méltóztassék figyelmesen átnézni ezeket a csoportképeket: például azt a harminc legényt, akik 30–40 esztendővel ezelőtt érettségiztek, s azt a másik harmincat, akik ebben a nyárban érettek meg legénynek. A fizikai különbség két generáció, vagy mondjuk nagyapák és unokák tizenhétéves fizikai mivolta között oly szembeeső, hogy nem lehet eléggé csodálkozni felette. Micsoda hajszos, vállas, férfiarcu és természetű legények voltak azok tizenhétévesesztendős korukban, harminc évvel ezelőtt, s miféle sápadt, gyermekarcu pihétlen állu, gyerekeMBER a ma — tizenhétéves, igazán, egészen kistű, csak a rövidnadrágot cserélte el éppen a pantallóval. Mi ez? Mi van mögötte? Lassabban fejlődik, fizikumában satnyábban érik ez a generáció, mint kettővel előtte? Nem merném mondani, de a fénykép beszél, kiabál. Emlékszem, az én középiskolai sportszerű kiképzésem annyi volt, hogy hetenként kétszer levonult az osztály egy olajjal portalanított, középnyag terembe, ahol félórát „szabadgyakorlatoztunk, félórát lógtunk a színen. Hetenként két óra egy rosszlevegőjű teremben, ennyibe vette a humanista nevelés az egészségügyet. Amellett nem hiszem, hogy ebbe valaki is belebetegedett közülünk.

Valaki azt vetette elem, hogy a középkor harcok, verekedő, lóháton élő emberei úgy élnek a mi elképzelésünkben, mint valami nagyfene, emberfeletlen erőteljes, nagyfizikumu emberek. Mármost ezeknek az ősöknek megmaradtak vértjeik és páncéljaik, amit egy jól megteremtett mai ember aligha tud a derekára huzni, a valóságban olyan vékonydongájuk, szűkmellűek. S tudjuk azt is, hogy az átlagos életkora a középkor embereinek rövidebb volt, mint a mai, nagyvárosi ember átlagos életkora. Mi, akik mozgás és levegő nélkül, de ökonomiával, s higiéniaiával élünk, jobban túrjuk, hosszabban bírjuk az életet, mint bizonyos korok emberei, kiknek élete állandó sportszerűségben, mozgásban, s a fizikum edzésében telt el. Ez az a pont, ahol ad abszurdum lehetne vinni azt, mennyire él „egészségesen“ egy generáció, amelyik kitermel magából egyedeket, kik olyan magasat tudnak ugrani, s oly gyorsan uszná, mint senki előtte a világon, míg ő maga, a generáció, lehetően keveset sportol, s lehetően lelkesedik iránta.

A szenvedély, az ideges remegés, az odaadás, a láz, amivel a fényvilág publikuma a test játéka felé fordul ebben az időben, bizonyára nem más, mint egy civilizáció egyik dekadens krízisének kísérőtünete. Ez a fogékonyság a rekorddal szemben, amit az indusztrializált és mechanizált ember megremegve ismer el, pontos és orvosán észlelhető idegváltsága egy kulturának. Nem a test éphebb töle: csak a kor sebezett, ideges, szűkölő lelkének egyik vinnyogó síkolya.

GUMMI-HARISNYA

Akar On a visszártágulástól megszabadulni?
Akarja On lábait a vastag bokától megóvni?
Akarja On a könnyen való ki-táradást elkerülni?
Akarja On a könnyen való ki-ricomodást lehet-telenné tenni?
Akarja On hogy biztosan fel-tudjon lépni?
Akarja On hogy járása sikkes, elegáns legyen?
Akarja On hogy lábál szép karcsú formát nyerjenek?
Kérjen utasítást és árlapot!
DEUTSCH ADOLF cégől
 egyedüli speciálista gummiha-risnyára Romániában
 Timișoara, III. Str. Dr. Dragomir 10.

A Magyarországra menekült tótok szövetséget alakítottak

Budapest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A cseh tildözések elől Magyarországra szökött tótok, akiknek száma egyre növekedik, vasárnap testületet alakítottak, a Tót menekültek szövetsége néven. A szövetség rövidített címe Sme, ami azt jelenti, hogy: élünk. Az elnök megnyitó beszédében hangzott, hogy a tótság ragaszkodik szülőföldjéhez, ahonnan a Gajda-katonaság brutalitása elől menekülni kényszerült.

Oroszországban még több ezer románai illetőségű fogoly kínlódik

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Dimineața értesülése szerint az orosz-orvosi Gilibaniskiben levő aranybányában még most is több ezer román állampolgárt kezelnek fogolyként. A foglyok teljesen lezúllott állapotban vannak, s nem tudnak hazajönni. Közülük az egyik fogolynak, Precop főhadnagynak sikerült megszöknie s majdnem egy évi küzdelem és kóborlás után Amerikán keresztül hazaérkezett. Itt jelentkezett a hadügyminisztériumban és jelentést tett arról, hogy a több ezer regáti és erdélyi hadifogoly a legnagyobb nyomorban él még mindig Oroszországban, anélkül, hogy hazaszállításukról gondoskodnának.

A BRASSÓI LAPOK PANASZKÖNYVE

A Brassói Lapok Tek. Szerkesztőségének

Brassó.

A gonoszságnak netovábbja, amit most velünk, iskolafenntartó egyházakkal üznek.

A hatálykai róm. kath. iskolában a beiratást szabályszerűen, úgy, ahogy a törvény előírja, megejtették. Minden szülő aláírta a szabályszerű Adeverin-tát. Az áll. iskolába alig iratkoztak.

Ma d. e. 10 órakor Pál Jenő h. igazgató tanító, Pál Gyula és Fejér Gyárfás iskolaszéki tagokkal megjelent Beder Árpád, ujonnan ideküldött áll. tanítónál a község házában t. i. sem iskola, sem pad, sem felszerelés még nincsen — s kérte nevezett tanítót, hogy a szülők által aláírt Adeverintákat láttamozza, illetve a beírottakról adjon elismervényt.

Beder azt mondotta: „ez így nem jó, a szülők hoz-zák személyesen az igazolványt!“

Pál Jenő és az isk. széki tagok szétszaladtak és a szülők meg is jelentek nemsokára, kiknek így felelt az állami tanító: „Az Adeverinta nem jó, deklarációt kell beadni, ami Sepsiszentgyörgyön kapható, s ha d. u. 4 óráig nem adják be ezt a deklarációt, meg lesznek büntetve.“ Félelmükben erre néhányan gyermeküket beíraták az állami iskolába.

Önök utján is kérem az iskolaügyek hivatott barátait, hogy jogorvoslatról gondoskodni meg ne szünjenek. Beder Árpádnak munkatársai Mátis Imre bíró és Kaján Imre szekretár.

Catalina—Szentkatolna, 1928 szept. 10.

Pál Jenő
h. igazgató-tanító.

Bögözi József
nébáno.

Butorvásárlás bizalom dolga

Ha jó butort akar venni, ne sajnálja az utat
MAROSVÁSÁRHELY-re es tekintse meg

Székely és Réti
erdélyrészi butorgyár ri

hatalmas raktárait.

Büsendorfer, Stigl, zongora és pianinó
Wirt, Hoffmann
gyárak képvisellete. — Hitelképcs egyének-nek kedvező fizetési feltételek.

A szovjet is be akar lépni a Népszövetségbe

Briand nagy békebeszéde háborúságot idézett fel a német lelkekben

Genf. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Briand nagy békebeszéde, amit a népszövetség közgyűlésén tartott, az általános frázisok megismétlése. A legnagyobb francia politikus és szónok kétségtelenül lebilincseli hallgatóit, de azt a belső aggodalmat, hogy a szavak csak a fegyverkezések elleplezésére szolgálnak, még ő sem képes eloszlatni. Ellenben mondott Briand ebben a békebeszédben, mely zsufolt karzatok feszült figyelmé közt hangzott el, olyan dolgokat is, melyek a francia lojalitásában már teljesen bizakodó németeket fölöttébb bántotta és amelyet méltó válasznak nélkül nem akarnak hagyni.

Briand nagy beszéde bevezetőjében a háború borzalmairól beszélt; ennek a korszaknak véget kell vetni és új alapokra fektetni a békét. Egyébként a népszövetség csak megerősítette a béke művét. Ma senki nem gondolhat fegyveres erőszakra. A nemzetek biztonságérzete megszilárdult, a kisebbségek jogait nemzetközi szerződések védelmezik (!) A béke érdekében nem engedi meg, hogy egyes nemzetek fegyverkezzenek, a katonai kiadásokat emeljék, vagy olyan módosításokat végezzenek a jelenlegi állapotokban, melyek megbontanák a nemzetközi egyetértést,

MÜLLER

német kancellár

Végül nagy hévvel hangsúlyozta, hogy a népszövetségnek minden erejét a nemzetközi béke megővésére kell fordítani.

Az egyébként nagy tetszéssel fogadott beszéd egyes passzusai a németeket fölöttébb elkedvetlenítették. Válaszolni is akarnak Briandnak, annál is inkább, mert Stresemann multkorai felszólalásában nem a franciákat, hanem a népszövetséget támadta, Briand kirohánása a németek ellen tehát igazságtalan. Briand az újságírók vacsoráján több kitélt igyekezett enyhíteni, de ez a németek rosszérzését nem tudta eltüntetni és a legrövidebb idő alatt ellenirányú megmozdulásra készülnek.

Szenzációs meglepetés készül a Rajnavidék kiürítése dolgában.

Németország minden erejét, befolyását s a viszonyok által teremtett minden lehetőséget a Rajna-terület felszabadítására használja ki. Méltán mondja Gured hadügyminiszter beszédében, hogy a rajnai kérdésben egész Németország a kancellár mögött van. A megszálló csapatok, ugymond, idegen testet alkotnak Németország bensejében és megnehezítik a békés megegyezést Franciaországgal. Semmisem mutatja ezt jobban, mint a féktelen propaganda és a számos incidens, amelyekért azonban nem Németország a felelős. Hasonlóképp nyilatkozott Curtius gazdasági miniszter a német bankárok gyűlésén. Müller kancellár,

a jóvátételi kérdésekben óvatos magatartás szükségét hangsúlyozta, de kijelentette, hogy bár a másik oldalon a jóvátételi kérdésekben egyidejű tárgyalások folytatását kívánják. Németország nem ismerheti el, hogy a kiürítés követelése összefüggjön a pénzügyi kötelezettségek újból való rendezésével. Elvetjük, — mondta — a kiürítés megvásárlásának a gondolatát.

Kína tanácstagságát leszavazták.

Kinos szenzációja volt a népszövetség közgyűlésének Kína visszautasítása a tanácstagságból. A közgyűlés hétfőn délelőtti szavazott Kína kérelme fölött, melyben a tanácstagságra való újabb felvételét kéri. Huszonheten mellette, huszonhárman ellene szavaztak, s mivel nem volt meg a szükséges kétharmad többség, Kína kérelmét elutasították.

A szovjet is belép a népszövetségbe.

A másik szenzáció, ami azonban még csak alakatlan hír, hogy Szovjetország is belép a népszövetségbe. Koppenhágában jól beavatottak tudni vélik, hogy Müller-Francken és Stresemann fáradozásának eredménye a moszkvai szovjetnek az az elhatározása, hogy nemsokára szintén be fog lépni a népszövetségbe.

Revolveres féltékenységi dráma Konstanzában

Egy nő meggyilkolt egy repülőkapitányt, azután a tengerbe ugrott

Constanza. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Tegnap délután félhárom órakor véres féltékenységi dráma játszódott le. A John Lahovary-ucca 106. számú házban lakott Petre Gheorghe repülőkapitány barátnőjével, Maria Dumitru Dumitrescuval. A kapitány tegnap délutáni álmát aludta, amikor a nő egy revolverből rálőtt.

A golyó a kapitány mellébe hatolt be s a hátán jött ki.

A merénylet után a nő a rendőrségre rohant,

ahol bejelentette, hogy a Lahovary-uccában családi dráma történt, majd a rendőrségre a tengerhez ment, s egy szikláról a vízbe vetette magát. Ugrás közben az egyik sziklán összezsuzta lábát. Néhány tengerész látta a halálugrást, csónakkal oda eveztek, kimentették a vízből s kórházba szállították. Petre Gheorghe kapitány szintén kórházba került, de életbenmaradásához nincs remény.

A féltékenységi dráma mély hatást váltott ki Konstanzban, ahol a kapitány különösen mint kiváló repülő, nagy népszerűsége telt szeri.

A Prága—budapesti gyors tegnap összeütközött egy tehervonattal

19 halott, 33 súlyos sebesült

Budapest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Tegnap délután borzalmas vasuti szerencsétlenség történt Csehszlovákiában a régi magyar határ mellett fekvő Zajec község közelében.

A Prága—budapesti gyorsvonat, mely tegnap reggel hagyta el a cseh fővárost, a zajeci állomáson belefutott egy veszélyes tehervonatba. Az összeütközés, mely hibás valóítatás miatt következett be, rettenetes hatáshoz vezetett; a gyorsvonat négy kocsija kisiklott s az összes többi kocsi erősen megrongálódott. A sinek felszakadtak és meggörbülettek, a mozdony kerekei szétroncsolódtak és a kiugró vasdarabok ledöntötték a szemafort is. A személyvonatnak csak két első kocsija tört össze.

A gyorsvonat zsufolva volt utasokkal, a kik között óriási pánik keletkezett. A közeli Lundenborg városkából azonnal mentőexpedíció vonult ki, mely a felborult kocsik alól

19 halottat és 33 súlyos sebesültet húzott ki.

A sebesülteket különvonaton szállították be a lundenborgi kórházba.

Az áldozatok között több budapesti utas is volt

akiknek neveit még nem hozták nyilvánosságra.

— Szívbeteg és érlelmeszedésben szenvedők a természetes „Ferenc József” keserűviz használata által könnyű és pontos bélműködést érnek el. Klinikai vizsgálatok igazolják, hogy a Ferenc József viz különösen agyvérzésre és gutaütésre hajlamos idősebb embereknek kitűnő szolgálatot tesz. Kapható gyógyszerárakban, drogeriákban és fűszerüzletekben.

Községi elöljáróság, Lazarea jud. Ciuc. No. 370—1928.

ÁRVERÉSI HIRDETMEY

Közhírré tételük, hogy 1928. november 15-én d. u. 3 órakor a lazareai községhezánál a nyilvános számviteli törvény 72—83 paragrafusai és a közigazgatás egységesítéséről szóló törvény 215 paragrafusa alapján nyilvános árlejtésen zárt és lepecsételt ajánlattal a község erdőjéből el fog adni 5219 köbméter faanyag, amely található a Cupas—Cabolas nevezetű, Szárhegy (Lazarea) község tulajdonát képező II-ik határban „Mezővész” melletti helyen.

Kiküldési ár 80.000 lej. Bántapénz 10 százalék. Felülagánlatok nem vétetnek figyelembe. Az árverezési és szerződéskötési feltételek megtekinthetők Lazarea (Szárhegy) község elöljáróságánál.

Lazarea, 1928. szept. 7.

Az elöljáróság.

FOGAINKAT
KIZÁROLAG
EZEN

SAJÁVIZSEL
SZAPPANNAL
ÉS FOGPASZTÁVAL ÁPOLJUK

LEGRAIN

TANULJATOK

románul, franciául, angolul, németül, olaszul, nyelvtant, társalgást, irodalmat, kereskedelmi levelezést. Egyenkénti és csoport tanítás bármikor. urak és hölgyek részére, Speciális könyvelés, helyesírás és gépirás-tanítás (50 írógép) Német és román gyorsírás, vidékiek részére levelezés után.

Beiratkozások naponta. Ingyen prospektusok.

Berlitz-iskola,

București, Strada Sărindar 41.

Telefon 64—98. Egész nyáron át nyitva.

A kolozsvári nagy kommunista-pör második napja

Kolozsvár. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A kolozsvári kommunista monstreper első tárgyalási napja a védelmet képviselő ügyvédek és a Negulescu katonai ügyész között lefolyt párvíadallal telt el. A védelem egyrésze ugyanis amellett szálott sikra, hogy a hadbíróság a tárgyalást halassza el, mert a beidézett tanuk nagyrésze nem jelenhetett meg a tárgyaláson. Ezen a címen halasztó kérelmeket is jelentettek be s kérték a bíróságot, hogy a tárgyalás megkezdése előtt hozzon döntést ebben az ügyben. A védelem másik része viszont, különösen azok az ügyvédek, akik letartóztatásban levő vádlottak védelmét látták el, a halasztás ellen foglaltak állást.

Negulescu katonai ügyész azt iparkodott biztositani, hogy a tárgyalást a tanuk egyrésze az elmaradása címén nem lehet elhalasztani. Az elmaradt tanuk nagyrésze nem fontos a bünyű szempontjából s különben is, mondja, a hadbírósnak joga van eltekinteni az olyan tanuk kihallgatásától, akiknek a vallomását nem tartja lényegesnek. Ez a kijelentés éles vitát provokál.

Rozvány Jenő dr., ügyvéd, aki a vádlottak közt van, elmondja, hogy a vádlottak ellen súlyos vádat emeltek s vádhoz mérten nem volt alapos a vizsgálat. Többet ki se hallgattak a vádlottak közül, a legtöbbet pedig akkor iratták alá a vallomási jegyzőkönyvet, amikor a legjavában dühöngött a választási küzdelem. Állítja, hogy ebben a bünperben sokkal nagyobb szerepet nyert a politikum, ami különösen a választási küzdelem gyűlöletében csúcsosodott ki, mint maga a vád alapját képező kommunista szervezkedés. Kéri a tárgyalás elhalasztását már csak azért is, mert a hiányzó tanuk nagyrésze a hadbírósnak hibája miatt nem jelent meg. A tanukat ugyanis csoportokra osztották és csak a csoportvezetőknek küldtek idézőket azzal a meghagyással, hogy a csoportba tartozó többi tanukat ő szedje össze. Emiatt aztán a tanuk az utazási kedvezménytől is elestek, mert a CFR nem fogadta el a kollektív idézőket.

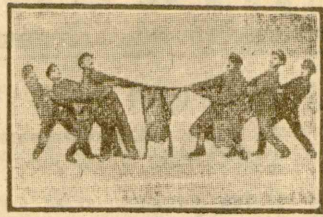
Baleteanu bukaresti ügyvéd nem minden derűtlenség nélkül állapítja meg hogy az ügyész a védelem pergátló akadályainak felsorolásánál egy 1835-ből származó jogi szabályra hivatkozik. Hasonló szellemben beszél Zisu bukaresti ügyvéd és kifogásolja hogy a vád anyagában különböző egymáshoz nem tartozó apró ügyeket egységesítettek. A védelem másik részéről Popa ügyvéd a tárgyalás megtartását sürgeti. Figyelmezteti a bíróságot, hogy egész Európa szeme ezen az ügyön függ s nem szabad megfélemlíteni arról sem, hogy a vádlottak egyrésze a börtönben ülve várja felmentését vagy elítélését. Negulescu katonai ügyész kihasználja a védelem két csoportjának egymással való szembekerülését és újból indítványozza, hogy a hadbíróság vesse el a felszólaló ügyvédek pergátló kifogásait és azonnal kezdje meg az érdemleges tárgyalást. Egyben kifejti azt is, hogy sem a munkaügyi miniszter, sem a tanuként szereplő képviselőket elővezetni nem lehet, a tárgyalás pedig amúgy is csak 48 órára lehetne elhalasztani.

Negulescu felszólalása után a bíróság visszavonult és félórás tanácskozás után 4 szóval egy ellenében a halasztási kérelmeket elvetette.

Az érdemleges tárgyalás humoros jelenettel kezdődött meg. Parascu bukaresti ügyvéd az egész védelem nevében ünnepélyesen tiltakozott az ellen, hogy a nyomozás egyik hőse, Chendi sziguranca-komiszár az ügyész és a vizsgálóbíró mellett üljön. Chendi személye már csak azért is ellenszenves, mondotta úgy a tanuk, mint a vádlottak előtt, mert azt a sziguranca-szellemet képviseli, amely üldöző hadseregként öröklik a munkásság felett.

Negulescu ügyész tiltakozik az ilyen kijelentések ellen, az elnök azonban helyt ad a védelem kérésének és Chendit eltávolítja a tárgyalási tereméből mindaddig, amíg tanukénti kihallgatására kerül sor.

Ezek után megkezdették a terjedelmes vádirat felolvasását, amely valószínűleg az egész tárgyalási napot be fogja tölteni.

„REZISTENCA“

konfekció gyár

Központ: BUCUREȘTI, C. Văcărești 135.

TELEFON 45-92.

Fiókok: București, Str. Selari 9.

Déva, Str. Reg. Maria 20.

Brassó, Lensor 30.

A Brassóban, Lensor 30. sz. alatti fiókunk megnyitása alkalmából áruinkat **rendkívül olcsó árban árusítjuk.** És pedig:

Gyermekek öltöny	—	—	Lei	250
Iskolai egyenruha	—	—	—	850
Gyermekek ruha	—	—	—	425
Férfi öltöny, cserna	—	—	—	450
szövet	—	—	—	1100
Férfi felöltő	—	—	—	1200
téli kabát	—	—	—	1200
Női kabátok	—	—	—	1100

Raktáron tartunk szöveteket és mindentéle egyéb férfi ruházati cikket, amelyeknek árai minden

versenyen felül állanak.

Kérjük szíves látogatását, amely alkalommal meggyőződést szerezhet előnyös árainkról és kiváló minőségű áruinkról.

Pártfogást kér:

Az igazgatóság.

kezetek minél hamarabbi megszervezése egyik legégetőbb szükségessége az erdélyi kisiparosoknak. Am nem szabad elmaradnia a kulturális szempontok szerinti szervezkedésnek sem. A legnagyobb szükség volna a szaktanfolyamok minél sürűbb bevezetésére, mert az iparosságnak állandóan tanulnia kell, ha nem akar messze maradni a külföldtől. Gondoskodni kell arról is, hogy az iparos tanulók oktatása is helyes irányba terelődjék, mert a jelenlegi tanonciskolák teljesen elveszítették eredeti céljukat. A román nyelv elsajátítására fektetik a főszűlyt, ebben az irányban egész-ségtelenül meghajszolják a tanulókat, viszont a szakmai oktatással semmit sem törődnek.

A tartalmas előadáshoz legelőszőr Szabó Béni brassói ipartestületi elnök szűlt hozzá. — Teljes mértékben helyeselte mindazt, amit az előadó a szervezkedés szükségességéről és gyakorlati megoldásáról mondott. Támogatást

ígért a munkához és mindenben csatlakozott az előadó gyakorlati javaslataihoz.

A tisztujítás

A kisipari sérelmekről Moskovits Izidor aradi kiküldött tartott előadást. Rámutatott arra, hogy az állam a kisiparosokat szinte elviselhetetlen terhekkel rűtta meg.

Ha az állam továbbra is ilyen könyörtelenül viselkedik a kisiparossággal szemben, úgy ennek olyan következményei lesznek, amelyeket legelső sorban maga az állam érez meg katasztrófálisan.

Részletesen is rámutatott a kisipar sérelmeire, kiemelve különösen az adózási rendszert Ezzel kapcsolatban Maur János székelyudvarhelyi kiküldött határozati javaslatot terjesztett elő, az adóügyek megrefo-málására. A javaslatot többek hozzászólása után a közgyűlés elfogadta.

Ezután a tisztujításra került a sor, amelynek folyamán a közgyűlés ügyvezető elnöknek egyhangulag újból Reinharth Gyulát választotta meg három évre.

Társelnökök lettek egyhangulag Olariu János Arad, Szabó Béni Brassó, Siminescu Martin Nagyvárad, Bustya Lajos Marosvásárhely, Szűcs Kálmán Szatmár, Pénztárnok: Bakács Miklós, a számvizsgáló bizottság tagjai: Glück József, Assel Károly, Weil Károly és Frintz József lettek. Választmányi tagok: Marița György Arad, Moskovits Izidor Arad, Ritz Albert Marosvásárhely, Gyarmathy István Székelyudvarhely, Igna György Déva, Kerekes István Szatmár, Aldea János Brassó, Fritz Fink Brassó, Csibi János Gyergyószentmiklós, Lurer Gyula Sepsiszentgyörgy, Tráger Lajos Nagyvárad, Kenéz Ferenc Szatmár, Keresztesi Kálmán Borosjenő, Hollinger Péter Temesvár és Dalijek János Kolozsvár.

Az erdélyi iparosság demonstratív nagygyűlése

Gyergyószentmiklós. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Mintegy ezer résztvevő jelenlétében zajlott le vasárnap az erdélyi iparosság demonstratív nagygyűlése. A kiküldöttek, akik nemzetiségi megoszlásra való tekintet nélkül képviselték Erdély iparosságát, jórészt már szombaton megérkeztek Gyergyószentmiklóssra.

Az előre meghatározott program értelmében szombaton délelűtt Marosvásárhelyen, Kézdivásárhelyen, Csikszeredában és Székelyudvarhelyen kerűleti gyűlések voltak, amelyeken Marosvásárhelyen Reinhart Gyula, Kézdivásárhelyen Zima Tibor, Csikszeredában Szabó Béni, Székelyudvarhelyen pedig Simionescu Márton vezettek le. A kerűleti gyűlések igen jól sikerűltek s nagy érdeműk van abban, hogy

a Székelyföld összes ipartestületei és ipartársulatai egyhangulag kimondották, hogy csatlakoznak a központi szervezethez.

A kerűleti gyűlések általában igen nagy rendben zajlottak le, csupán Székelyudvarhelyen fordult elő jelentéktlenebb incidens, ahol Lipoveanu szigurancafűnök hivatali tulbuzgóból be akarta tiltani a gyűlést, Utólag ezt azzal indokolta, hogy azt hitte, a kommunis-
táknak akarnak értekezletet tartani. Jóllehet a

Megbízható precíz magyar, román, német franciá

fordításokat és beadványokat vállal Brassói fordítási iroda. Megbízásokat a kiadóhivatal továbbít.

gyűlést megtartották, Lipoveanu mégis sok zavart okozott, mert a plakátokat leszedette és akadályozta a szűnokokat.

A közgyűlés

A gyergyószentmiklósi közgyűlés vasárnap délelűtt 10 órakor kezdűdött meg. Az ipartestület székházának udvarán hatalmas tömeg gyűlt egybe. Erdély és Bánság minden városa képviseltette magát a kongresszuson, a német iparos szövetség nevében Hans Guth dr. fűtitkár jelent meg.

Az elnök emelvénnyel a következők foglaltak helyet:

Zima Tibor elnök, Reinhart Gyula ügyvezető elnök, Benke Antal gyergyószentmiklósi polgármester, Bustya László, Sztupjár Samu szövetségi igazgató, Szabó Béni, Csibi János gyergyói testületi elnök, Colta Salamon fűszol-gabíró, Ritz Antal (Marosvásárhely), Bakács Miksa (Arad), Siminescu Martin nagyvárad-i ipartestületi elnök és Markovits Izidor (Arad). Ezenkívűl jelen volt László Dezsű dr., csiki képviselő is.

Zima Tibor megnyitja az ülést és üdvözlí a megjelenteket, valamint a vendéglátó gyergyói ipartestületet. Utána Benke Antal polgármester mond üdvözlí szavakat a delegátusoknak. Csibi János gyergyószentmiklósi társulati elnök köszönti a vendégeket.

Ezután Hans Guth német és magyar nyelvű emlékiratot ad át, amely a német szövetség üdvözlét tartalmazza. László Dezsű képviselő a magyar párt nevében üdvözlíte a megjelent kisiparosokat és megígerte, hogy a párt parlamenti csoportja mindent megtesz a kisiparos érdekek előmozdításá érdekében. Sztupjár Samu szövetségi igazgató a szövetség működéséről beszámoló évi jelentését terjesztette be, amely körül hosszas vita is keletkezett a további tárgyalások folyamán.

Szaktanfolyamokra van szükség a kisiparosságnak

Reinhart Gyula ügyvezető elnök a szervezés belső munkájáról tartott nagyon inagvas előadást. Kiemelte, hogy az iparos hitelszövet-

HIREK

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden munkanapon az esti órákban. Hirdetések vagy közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendők, vagy pedig bármelyik hirdetési iroda, vagy bizományosaink útján is feladhatók. **A** -gal jelzett hírek díjazás alá esnek.

Felelős szerkesztő: Kocsis Béla.

Brassói Lapok nyomdavidálatának kiadása.

Előfizetési díjak Brassóban: egy hóra 90 lej, negyedévre 240 lej, félévre 460 lej, egy évre 900 lej. Kézbesítési díj külön fizetendő. **Előfizetési díjak vidékre:** egy hóra 100, negyedévre 270, félévre 520, egy évre 1000 lej. — **Külföldre:** negyedévre 420, félévre 820, egész évre 1600 lej.

— **Öngyilkosság áldozata lett Löwenstein belga bankár.** Párisból jelentik: Emlékeztetés, hogy Löwenstein belga bankár halálával kapcsolatban az elhunyt családja feljelentést tett, melyben ismeretlen tetteket azzal vádolt meg, hogy a bankárt meggyilkolták a holttestét csak azért dobták a La Manche csatornába, hogy így a gyanút elhárítsák maguk felől. A törvényszék a feljelentés ügyében megindította a vizsgálatot s a vizsgálattal a legnevesebb párisi orvosokat bízta meg. Az orvosok ma nyújtották be szakvéleményüket, mely hangsúlyozza, hogy Löwenstein halálát szívizmhűtés okozta, mely közvetlenül a repülőgépből való kizuhanás után érte a bankárt. Ezután a szakértői jelentés azt bizonygatja, hogy a bankár öngyilkosság áldozata lett, amit valószínűvé tesz az is, hogy testén semmiféle erőszak nyomát sem lehet felfedezni.

— **101 szilvásgombócot evett meg egy cseh diák.** Prágából jelentik: A cseh fővárossal szomszédos Neulýstovo községben már Mária Terézia kora óta minden évben évő versenyt rendeznek. Az idei versenyt rekordteljesítménnyel egy prágai egyetemi hallgató nyerte meg, aki, miután bőségesen beebédelt 101 szilvásgombócot fogyasztott el.

— **A német vonatokon nem lesz első osztály.** Berlinből jelentik: A német vasutigazgatóság október 7-én életbe lépteti a kétosztályos szisztémát. Csúppán a különleges vonatokon és háló kocsiokban marad meg az első osztály, a többi vonatokon csak fapados III-ik és páriázott II. osztályok lesznek.

— **Gyászistentisztetlet Erzsébet királynéért.** Genfből jelentik: Erzsébet magyar királyné halálának évfordulóján a genfi katolikus templomban gyászistentisztetletet tartottak, amelyen megjelentek a genfi magyar delegátusok is, Walkó magyar külügyminiszter vezetésével.

— **D'Orange kisasszony Prágában.** Prágából jelentik: D'Orange kisasszony, Varsóból Prágába érkezett. A cseh fővárosban nagy ünnepélyességgel fogadták a bizarr vendéget, aki egyébként lóháton vult végig Prága főbb utvonalaiban.

— **Pánik egy moziban.** Bukarestből telefonálja tudósítónk, hogy Falticeniben tegnap a moziban meggyulladt egy film. A mozi közönségében óriási pánik tört ki s fejvesztetten menekült ki az ablakokon, miközben igen sokan megsebesültek.

— **Paradicsomi idill.** Livadia vasuti állomáson. Hunyadmegyei szerkesztőségünkől: Az elmúlt napokban a Petrozsény felé utazó közönség Livadia vasuti állomáson különös látványban gyönyörködhetett. Egy Petrozsény felé irányított tehervonatnak három utolsó kocsija Livadia állomásról megszaladt és a lejtős pályán Livadiáig futottak, ahol idejében leadott értesítés folytán a csonkavágányra dirigálták a megszaladt vagonokat. A három kocsi pozdórájává tört és annak liszt, dinnye és paradicsom tartalma egy finom vegyes keverékké alakult át. A kár közel fél millió lej.

Minden ember életét a csillagok irányítják! Azt a tudományt, ami alapján a születése pillanatában uralkodó csillagképek — az életet kiszámítjuk, Astrologiának hívjuk!

HOMES TAY

astrologus

8095

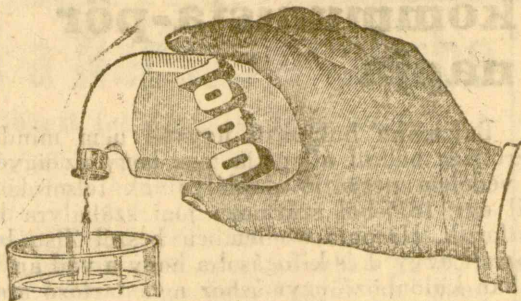
A kiváló arab csillagászminden nyelven beszél, rövid ideig fogad Brassó, Hosszu-u. 52 alatt. Kizárólag tudományos alapon vizsgálja önt, életsorsát fejt meg, visszanéz a múltjába és vázolja a jövőt! A legjobb élettanácsadó!

SZÉKREKEDÉSNEI

a CHATEL GUYON-i természetes sókból készült

MIRATON PASZTILLÁK

fájdalom nélkül könnyebbítik meg a belek működését.

Az Odol kiválik

az összes szájtisztítószer között azon különleges tulajdonságánál fogva, hogy a szájúreget öblítés után egy mikroszkopikusan vékony, de mégis sűrű fertőtlenítő réteggel vonja be, melynek utóhatása még órákon át tart.

Ez a tartós hatás, mellyel egyetlen más készítmény sem rendelkezik, adja meg annak, ki az Odolt naponta használja a biztos tudatot, hogy száját gondosan megvédte a rothadást okozó és erjedő anyagoktól, melyek a fogakat elpusztítják. Az Odol igazán jó.

~~~~~

— **Elhunyt plébános.** Súlyos vesztés érte a csiki székesegyházat és a katolikus egyházat. E hó 8-án meghalt Albert Zsigmond kásonyakabfalvi plébános, aki harminctévi lelkesi működéséből három évtizedet kásonyakabfalvi népének és hitközségének szentelt. Az 58 éves, lelkes híveinek buzgó lelkipásztora, a közügyeknek lelkes, bátor és önzetlen harcosa, a népek melegsívű, tettekre késztetője és tanácsadója volt. E hó 11-én helyezik örök nyugalomra a kásonyakabfalvi temetőben.

— **Elfogott vasuti tolvaj.** Hunyadmegyei szerkesztőségünkől: A múlt héten Piski vasuti állomáson, egy ruhaszövedekkel megrakott vasuti kocsit feltörve találtak, s abból nagymennyiségű szövet hiányzott. A tettest sikerült a rendőrségnek Cămpian Juon, románésztervei lakos személyében lefogni.

— **A banktisztviselők értekezlete.** Philip Remus, az Unirea romániai banktisztviselők egyesületének első tanácsosa kéri az összes banktisztviselőket és tisztviselőnőket, (tekintet nélkül arra, hogy milyen beosztásban vannak és milyen nemzetiséghez tartoznak!) hogy folyó évi szeptember hó 13-án este hét órákor a Gewerbevereinban tartandó értekezleten teljes számban megjelenni szíveskedjenek. A tanácskozáson a tisztviselők szervezkedése és más életbevágóan fontos problémák kerülnek napirendre.

— **Masaryk, a cseh köztársaság elnöke,** kitüntette Cisar püspököt és Zombory kanonokat. Bukarestből jelentik, hogy Künzl-Jizerski, Csehszlovákia bukaresti követe megküldte Cisar bukaresti katolikus püspöknek a csehszlovák köztársaság elnök által adományozott kitüntetést, a Fehér oroszlán-rend nagy keresztjét. Ugyanekkor Masaryk kitüntette Aurer fővikáriust, Zombory László dr. kanonokot és Ciseket, a külügyminisztérium műszaki tanácsosait is.

— **Tömös néli kisiklott egy tehervonat.** Ma reggel Tömös és Predeal között kisiklott egy tehervonat. Miután a sín felszakadt, a forgalom Bukarest és Erdély között több óráig szünetelt.

— **Elfogott vasuti zsebmetszők.** Hunyadmegyei szerkesztőségünkől: A Tövis—Arad vasuti vonalon az utóbbi időben mind sűrűbben fordulnak elő a zsebmetszések. Legutóbb is Gross András arádi kereskedőtől 40.000 lejt, Cetăţan Aurel tanártól 12.000 lejt loptak el. A piskii rendőrségnek sikerült Nagy Antal és Kádár Lajos személyében a zsebmetszőket elfogni, kiket a dévai ügyészségre kísértek.

— **Daday Gerő festőművész kiállítása** a Redout kértérképében. Ma nyitotta meg Daday Gerő festőművész a Redout kértérképében képiállitását. A kiállítás szeptember huszadikáig tart, s naponta délelőtt 11 és 1 óra, délután 3 és 6 óra között tekinthető meg.

— **A Brassói Székely Társaság,** keres két helybeli fiut fényképész tanulónak, kik a középiskola II. vagy III. osztályát végezték. Keresünk eszmadia és kötéilverő iparra tanulókat. Jelentkezni lehet József Domokos főtitkárnál Brassó, Str. Joan Calvin 28.

★ **Sole Izsó** fogműterme husz év óta változatlanul Kolostor-utca 19 szám alatt van.

— **Einstein súlyos beteg.** Berlinből jelentik: Einstein a világhírű fizikus, nyaralása alatt szívbajban megbetegedett. Állapota aggasztó.

★ **Lengyel—román katonaválogatott mérkőzés.** Hosszas vajadás után végre kitűzték a lengyel és román hadseregek válogatott labdarúgóinak a mérkőzését is, mely valószínűleg e hó 23-án lesz. A játékosok treníroztatására és összeszoktatására, a különböző helyeken szolgáló legjobb labdarúgókat Bukarestben összegyűjtötték és az ANEF pályán szakszerű tréning alá vették.

★ **Dr. Takács József énekórákat** ad. Erdélyben lehet Uj-utca 8. d. e. 11—12 és d. u. 3—5.

★ **A Magánalkalmazottak brassói csoportja** i. hó 12-én, szerdán este fél kilenc órákor, Erzsébet-utca 24 szám alatti helyiségében gyűlést tart. Napirendre kerülnek a legfontosabb kérdések, többek között a záróra kérdése is, ami minden alkalmazottat egyformán érdekel. Eppen a fontos napirendre való tekintettel, a csoportvezetőség kéri az összes szervezett és szerveetlen alkalmazottakat, ugyiszen a tisztviselőket, hogy a szerda esti gyűlésen minél nagyobb számban jelenjenek meg.

★ **Orvosi hí.** Dr. Cămpian Livius egyetemi tanár, a brassói közkórház igazgató-főorvosa és a Diakonisszák-Szanatórium vezető főorvosa, lakásával átköltözve a közkórházzal szembe, épült Eforia-házba, (Berthel-tér), betegrendeléseit itt tartja meg naponta délután 3—4 óra között.

★ **Hegedűórákat** ad Dr. Berkovits Dávid szeptember 1-étől. Jelentkezés naponta délután fél 2—3-ig Lakatos-utca 2. a. szám alatt.

★ **Allandó kiállítás:** fa- és fémmegmunkáló gépekben Kamaryt és Méder cégnél, Brassó—Femesvár.

★ **Fájdalmas és kellemetlen aranyeres csomók** ellen legjobb az „Anusiptol”, hatása már 3—4 napi használat után észlelhető. Két formában kapható, supozitóriák doboza 130 lej, vagy kenőcs 110 lej. Kapható gyógyszerárakban, és drogériákban. Ha nem volna kapható, kérje direkt dr. Al Iteanu gyógyszerárától, Bucureşti, Calea Victoriei 82.

~~~~~

IRODALOM, MŰVÉSZET

A berlini szinfónikus zenekar brassói hangversenye

A nappalok még kánikulaszerűen melegek, de már kétségtelenül itt az ősz, megkezdődött a minden évben változatos és értékes zenei szezon. A berlini szinfónikus zenekar vendégszereplése adta a nagyszabású megnyitást, a nagyszertű német muzsikust dr. Kunwald dirigens vezetésével jöttek Brassóba két este. A tegnapi hangversenyük alkalmából zsúfolásig megtelt az Apolló nézőtere és a publikum lelkes odaadással, percekig tartó zúgó tapsorkánál ünnepelte a kiváló dirigent és a tökéletes német, együttest egyaránt. Először Mozart Es-dúr szinfóniáját játszották ragyogó precizitással és különösen a negyedik tétel interpretálása nyújtott feledhetetlen zenei gyönyörűséget. Ezután Regernek a pár évvel ezelőtt elhunyt nagy német komponistának Mozart-téma variációja következett, amely páratlan dokumentuma Reger szemképrázoló ötletességének és zenei tudásának.

A Bausnern kompozíciójától nem voltunk elragadtatva. A modernkedő feldolgozási mód a téma szegénységét leplezi és az instrumentális hatáskeresés nem felelt meg az invenció fogyatékoságát.

Kunwald dr. tökéletes munkát végez a dirigens pálcával, sehol semmi hiba, abszolút ura az embernek, de mintha hiányoznának belőle a nagystílű lendítő és fűtőerő.

~~~~~

Szerkesztői üzenet

S. J. Szívesen vesszük. — **Temesvári nyugdíjas,** a „Nyugdíjasok figyelem” című cikk írója, közölte velünk pontos címét. — **Dévai N. J.** Nem érkezett hozzánk a reklamált írás. — **Özv. H. A.-né.** A Székely Társaság közleményei időközönként lapunkban jelennek meg. Tessék József Domokos főtitkárhoz fordulni. (Református népiskola.) Egy székely. Még gyakorolja magát. — **Verselő.** Nagyon hangulatos dölgek, de még nem elég művészi a kifejezés módja.

A régi és közismert

„IDEAL” kávé
lerakat.

D. DANIELIAN

Királyi udvari szállító

Bucureşti, Strada Carol 37.

Telefon 47/70- 2878

Fiók: Str. Sf. Nicolae Şelari 5.

(Lipszáni mellett) Telefon 15/83.

Az egyetlen üzlet, ahol nagybani áron a legjobb minőségű kávé kapható.

Névrokonok egy táborba!

Hol hangozhat el ilyen csatakiáltás másutt, mint az Egyesült Államokban. Ott folyik most a szervezkedés, amelynek az a célja, hogy a közélet elnökválasztás alkalmára az összes Smith névre hallgató amerikaiakat összehozza. Így akarják biztosítani, hogy a demokráta párt elnökjelöltje, Alfred C. Smith, diadalmasodjék a republikánusok jelöltje, Hoover felett.

Az ötlet nem is olyan mulatságos, mint az első percre látszik, ha meggondoljuk, hogy az Egyesült Államokban kétféle Smith van, a „Smith-ekről”, „Smithy”-kről, vagy „Smyth”-ekről nem is szólván, akiket nem is vettek eddig figyelembe. Most csak az igazi Smith-ekről lehet szó.

Természetesen minden szervezkedés gyűléssel, egyetelalkitással jár. A Smith-párt is így kezdte. Ötven Smith, mint az előkészítő bizottság tagja, az összes Smith-ek részére meghívót bocsátott ki. Az első gyűlésre, amelyet egy Smith nevű vendéglősnél tartottak meg, a névrokonok közül néhány százan megjelentek. Az elnöki tisztséget egy Smith vette át, aki azután a gyűlést megnyitotta. Utána egy csupa Smith-ekből álló dalárda előadta az amerikai nemzeti himnusz, majd a tisztikar megválasztására került a sor. Az egyes tisztségeket természetesen a legalkalmasabbaknak látszó Smith-ekkel töltötték be.

Majd táviratilag üdvözlötték Alfred Smith-et, a jelöltjüket.

A Smith-ek gárdája erősen munkához látott. A toborzás teljes erővel megindult, hogy valamennyi Smith a névrokonára adja le szavazatát. Az egyesület tagjai már próba-szavazatot is rendeztek. Ez azonban nem járt kedvező eredménnyel. Ötven valódi Smith közül negyven kijelentette, hogy Hooverre szavaz.

Ez azonban nem vette el a Smith-egyesület kedvét és bizakodva hangoztatja, hogy mégis csak a névrokon lesz a győztes.

— Összeállították a magyar párt októberi nagygyűlésének programját. Kolozsvári munkatársunk jelenti: A magyar párt kolozsvári központjában ma délelőtt 11 órakor megkezdődött az elnöki tanács ülése, melynek folyamán a párt októberi nagygyűlésének programját állították össze.

— Az ágy alól húztak ki egy tolvajt Brassóban. A napokban történt, hogy egy Bartos István nevű csiki, de Brassóban is jól ismert betörő Tóth Róza közepetű lakásába látogatott be, a házbeliek távollétében. Közben hazajött a ház ura és Bartost észrevette. A betörő az ágy alá bujt s addig maradt ott, míg az elősiető rendőrök ki nem húzták. A rendőrség átadta az ügyészségnek.

LEGUJABB

Angelescu: „Az optánsügyben nem érhet bennünket fordulat!”

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Angelescu közoktatásiügyi miniszter az optánsüggyel kapcsolatban nyilatkozott a bukaresti sajtónak és többek között a következő — a kormány álláspontját igen pregnánsan kifejező — deklarációt tette:

— A magyar optánsok perével kapcsolatban a román kormány semmi új fordulatot

sem vár, mivel a kérdést a magunk részéről elintéztünk tekintjük s álláspontunk szerint ezt a problémát már a Népszövetség is lezárta. Románia hajlandó Magyarországgal a békés tárgyalásokra, azonban más uton nem óhajt egyezkedni s a maga részéről nem békés uton nem is hajlandó a kérdést döntésre vinni.

A Dreptatea a miniszterek felelősségrevonását követeli.

Balán a sinkai állomásfőnököt is meg akarta ölni

Brassó. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Mint megírtuk, a fogarasi kórházban fekvő Balánt Simionescu vizsgálóbíró többször kihallgatta. Egy kihallgatás alkalmával Balán elárulta, egy másik bűntársát is, az újsinkai Dima Gheorghe, aki Balán szerint tudott az ő kitérőről és fontos utbaigazításokat is adott neki.

Dimát a hatóságok kihallgatták és az újsinkai paraszt bevallotta, hogy ő adott információkat Balánnak Curdea újsinkai papról, akit a bandita meg akart gyilkolni. Dima azt is bevallotta, hogy Balán a sinkai állomásfőnököt is meg akarta ölni s erre vonatkozóan is sokat érdeklődött tőle. Dimát letartóztatták.

Balán isko át cs nált

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Botosaniból jelentik: Constantin Perdevara kereskedő 60 ezer lejfel, melyet takarmány bevásárlására vitt magával, hétfőn reggel Mihalaseni községből kocsin elindult Sarghi községbe. Amint egy völgybe ért, az uton három álarcos fegyveres alak jelent meg és megállították a kocsit. Az egyik a lovaknál maradt, a másik kettő a kereskedőt összeverte, majd megköttözte, s aztán kirabolta. Elvették tőle a 60 lejt, s aztán nyomtalanul eltűntek. Perdevarát csak két óra múlva szabadították meg kötelékeiből. A kirabolt kereskedő az egyik banditában egy Cojocaru Gheorghe nevű falujabelijét ismerte fel. A rablókat nyomozzák.

— Egy olasz tábornok halálos autókatasztrófája Romániában. Bukarestből jelentik: Francisco Rocca olasz gyalogsági tábornok a múlt héten Bukarestbe érkezett fiának, a Tractoria gépgyár vezérigazgatójának látogatására. A tábornok tegnap autóján Curtea de Argeșbe utazott, ahol a királyi család sirböltjét akarta megtekinteni. Az automobil a campulungi országúton defektet kapott és az árokba fordult s a benne ülők súlyosan megsebesültek. A tábornokot a kórházban azonnal megoperálták, de segíteni már nem lehetett s Rocca rövid kínlás után meghalt. — Szombaton este ugyancsak a campulungi országúton egy másik autószerencsétlenség is történt. A gépkocsi, mely egy brassói kirándulásról volt visszatérőben, felfordult. Az összes utasok súlyosan megsebesültek, Niculescu bukaresti ügyvéd pedig szörnyethalt.

— Kolozsvárra kísérték a szatmári utelvéclás vádlottját. Tudósítónk jelenti: Puticiu nagyvárad rendőrprefektus nyilatkozatára a szatmári rendőrség kijelentette, hogy hírlapi polemikába nem bocsátkozik, mert erre sem joga sem ideje nincs. A maga részéről az ügyet befejezte s a további szó az igazságszolgáltatásra tartozik. Hivatalos akták és vallomások vádolják a nagyvárad rendőrprefektust, nem a szatmári rendőrség s a bíróságnak is az akták és vallomások alapján kell meghoznia döntését. Dumitrescu szatmári rendőrprefektus egyébként Bukarestbe utazott, hogy személyesen tegyen jelentést a nyomozás adatairól a belügyminiszternek. A szatmári ügyészség úgy határozott, hogy a letartóztatott Weinreb ügye a hadbíróshoz tartozik s ezért a vádlottat átkísérték a kolozsvári hadbíróshoz börtönébe.

CZITROM

ALADÁR

ÉS TSA TEA IMPORT

Brassó, Kapu-u. 25

Van szerencsénk a
**fűszer- és
csemege**

kereskedő urak figyel-
mét felhívni azon körül-
ményre, hogy a világhírű

TEASKANNA

védjegyű csomagolt árun ki-
vül állandóan raktáron tartjuk
a következő minőségű, sza-
bados teákat:

**Darjeling,
Assam,
Sumatra,
Ceylon,
Moning,
Panyong**

és többféle minőségű

Pecoe virágot

Ezen fajta teákat mindenkor a
legjobb minőségben és a leg-
olcsóbb napi árban szállítjuk.

**Mielőtt őszi szükségle-
tét fedezné, — kérjen
tőlünk is árajánlatot!**

KÖZGAZDASÁG

A kézdivásárhelyi iparos-nagygyűlés

Kézdivásárhely. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A gyergyószentmiklósi iparos kongresszust megelőzőleg Kézdivásárhelyen is volt iparos nagygyűlés, mely szintén kifejezője volt annak a panasznak, melytől az egész ország iparossága vonaglik.

A gyűlést a város mintegy 600 tagu iparos egyesülete, a Vegyes Ipartársulat hívta egybe d. e. 10 órára az Unio-kertbe, s részt vett azon a vidék 32 községe iparosságának képviselője is.

Az Országos Iparos Szövetség részéről Zima Tibor volt orsz. képviselő, a Szövetség elnöke és Nemedy Gábor titkár, a Brassói Lapok munkatársa jelentek meg.

A nagygyűlés elnöke Lukács József kovácsmestert, a Vegyes Ipartársulat elnökét választották meg, ki rövid megnyitójában rámutat a kézdivásárhelyi iparosság szomorú helyzetére.

Felolvassa a nagygyűlés határozati javaslatát, mely többek között kívánja a forgalmi adó eltörlését, az adókönyvecskék bevezetését, a baksia-rendszer megszüntetését a betegsegélyző mizériák orvoslását és a kisiparosság ellátását állami munkákkal.

Zima Tibor a következő szónok, aki az ipartestületek céljáról beszél. Most már a régát iparossága is kezd ébredni, ahol szintén ipartestületekbe tömörül az iparosság, hogy így az ország minden iparosának kérése, panasza meghallgatásra találjon. Az iparkamarák nem képviselik a kézműiparosságot, mivel csak 10 százalék képviselőjük van és 90 százalék a gyári iparosoké. Ezért volt szükség az Országos Szövetségre. A munkás-kamarák nem képe-

sek a mi érdekeinket képviselni. Majd beszél a bankkamattal. Az utóbbi évek 40 százalékos kamatai letörték a kisiparosságot, tönkrementek. Ismerteti az iparos hitelszövetkezeteket és eklatáns példának állítja az aradit, ahol évenként mintegy 15.000 millió lej hitelben részesül ilyen uton a kisiparosság.

Nemedy Gábor beszédében szintén az Országos Iparos Szövetség jelentőségére mutat rá s a csatlakozás szükségességét hangsúlyozza.

Kovács István, az asztalos-ipartársulat elnöke, az Országos Szövetségbe való belépést ajánlja, hogy legyen egy szerv, melynek hivatalos fellépése folytán meghallják a sérelmeinket ott is, ahol meg kell hallania.

A zágoni ipartestület elnöke, a Mikes Kelemen falujának üdvözlötet tolmácsolja, s tiltakozik minden olyan indítvány ellen, mely Kézdivásárhely és vidéke iparossága csatlakozásának elodázását jelentené.

Nyáugy Mihály kézdivásárhelyi iparos, hatalmas beszédében a betegsegélyző rendszer tarthatatlanságát illusztrálja, egy, a sok közül kiragadott példával.

Az utolsó felszólaló dr. Molnár Dénes, ki frapáns beszédében leszerelt minden olyan hangot, mely a Szövetségbe való belépés ellen szolt volna.

Az iparosság lelkesedéssel teszi magáévá az elhangzott indítványokat és egy szívvel-lélekkel csatlakozik a Szövetség mozgalmához.

A nagygyűlés Lukács elnök szavai után oszlik szét.

(K).

SPORT

A bukaresti sport-parlament ülésén

Mi van az olimpiai elszámolással?

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az FSSR központi bizottságának legutóbbi ülésén hosszas vita folyt az erdélyi lapok által felvetett kérdésről: mi történt az olimpiai célokra összegyűlt pénzekkel és mi volt az oka a romániai atléták eszofos amsterdami szereplésének? A központi bizottság ülésén elsőnek Kovács Miklós, a pénzügyi bizottság elnöke szólalt fel, aki engedélyt kért arra, hogy az olimpiai célokra összegyűlt pénzüsszegekről nyilvános elszámolást készítsen és ezt nyilvánosságra hozza. Ez az elszámolás felüléte volna a párisi olimpiászta összegyűlt olimpiai adó összegét és mindazon kiadásokat, melyet olimpiai célokra kiadtak.

A központi bizottság hosszas vita után

nem egyezett abba bele,

hogy az elszámolásokat nyilvánosságra hozzák, hanem úgy határozott, hogy a legközelebbi ülést teljes az olimpiai kérdésnek szenteli, amikor részletes jelentést készít, nemcsak az olimpiai célokra összegyűlt pénzek felhasználásáról, hanem a romániai atléták amsterdami szerepléséről is.

Sulyos vád a bírák ellen.

A közeli napokban az FSSR központi bizottsága külön ülésen fogja a football bírák ügyét megtárgyalni. A bírók ellen az a vád merült fel, hogy minden bíráskodás után a tényleges költségmegtérítésen kívül bizonyos tiszteletdíjat is felvesznek. A központi bizottság ezt a leghatározottabban elítéli és nem tartja az amatőriséggel összeegyeztethetőnek. Abban az esetben, ha a bírák saját maguk nem törlik el a tiszteletdíjakat, akkor az FSSR központi bizottsága a legsúlyosabb rendszabályokat fogja életbe léptetni a bírók ellen. Bukaresti tudósítónk információja szerint az FSSR vezetősége attól sem riad vissza, hogy egyszerűen professzionistának deklarálja mindazokat, akik költségmegtérítésen kívül még külön tiszteletdíjat is szednek.

Harc a professzionizmus ellen.

Alkalmunk volt a központi bizottság egyik tagjával beszélni, aki ismertette a FSSR vezetőségének

álláspontját a professzionizmus kérdésében. Az FSSR a legmerevebben elzárkózik még annak a gondolatától is, hogy akár profi csapat, vagy profi liga alakulhasson. És a közeljövőben a legszigorubb rendszabályokat fogja életbe léptetni, minden olyan csapat, vagy játékos ellen, ahol kétség merülhet fel az amatőriség kérdése körül. Bukarestben rengeteg hívója van a box-sportnak és itt nemrégiben megalakult a professzionista box szövetség. Az FSSR már egynéhány esetben kizárt a tagjai közül olyan boxolókat, akiknek semmi egyéb bűnük nem volt, csak az, hogy egy professzionista boxolóval mérkőztek. Ugyanezt a szigorú elvet akarja betartani az FSSR vezetősége a többi sportágakban is.

Kik vezetik a romániai sportéletet?

Olvasóinkat kétségtelenül érdekelni fogja az alábbi lista, amelyben összeállítottuk a FSSR központi bizottságának tagjait.

A központi bizottság kilenc tagja, akik tulajdonképpen vezetői az egész romániai sportéletnek a következők:

Dinu Cesiianu, a jelenlegi vezértitkár, Románia volt vívóbajnoka, a vívószakosztály elnöke.

George Plagino, a lövészet szakosztály elnöke.

Dr. Lecutia Aurél, ügyvéd, a football szakosztály elnöke, ő képviseli az erdélyi sportot a szövetségben. Nagyon elfoglalt ember, kevés ideje van a szövetség dolgaival törődni és helyette azok intézkednek, akik nem szeretik az erdélyi sportolókat.

Kovács Miklós, a pénzügyi bizottság elnöke, egyedüli kisebbségi tagja a központi bizottságnak, biztositási intézeti igazgató.

Dr. Rachitan Jon, ügyvéd, a birkózó szakosztály elnöke.

Savu Mihai, a Nemzeti Színház vezérfelügyelője, a box szakosztály elnöke.

Capitan Sidorovic, aktív tiszt, a bukovinai sportot képviseli.

Capitan Medeanu, szintén aktív tiszt.

★

Hát így nézünk ki...

BÉBI

VAGY

AZ ELSŐ SZERELEM

REGÉNY. Írta: MARAI SANDOR.

(Copyright by Pantheon)

(30)

Október 9. Ma hosszabban beszélgettem Mészárossal a tanáriban. Mészáros korlátolt ember s majdnem egyidős velem. Családos ember, egy fia volt, aki filozófer korában tragikusan meghalt. Tanárnak készült, mint az apja. Mészározt ez a csapás nagyon lesújtotta. Nem jár sehová. Otthon él a feleségével, egy cipster-asszonnyal, aki ma sem beszél tökéletesen magyarul. Egyszer sem voltam náluk. Ő sem beszédes ember.

Valahogy egy növendékről beszélünk, arról a bizonyos Madárról. Mészáros azt állította, hogy tehetséges fiú, de a szorgalma egyenlőtlen és a karaktere nem átlátszó. Szinte alamszói. Különben rém iz ezt a benyomást teszi. Beszéd közben pislog és alulról felfelé néz az emberre. Gyakran lesüti a szemét. Nem a városból való, kosztban van itt. — Az apja erdőmester volt a grófi erdőben, már nem él. Az anyja dolgozik reá és küldi neki a pénzt. Hatodikban stipendiuma volt, de azt az év végére elvesztette. Tiszteletlenül beszélt Halasival. A tandíjmentességet is csak nehezen kapta vissza.

Mészáros a coeducatio fegyelmi előnyeit fejtegette nekem. Ez egy olyan kérdés, amiről nem szívesen vitatkozom; se vele, se mással. Nekem erről megvan a magam határozott nézete, de hallgatok. Az igazgató is a coeducatio híve, valószínűleg azért, mert a minisztérium utolsó időben erős propagandát csinált ennek a módszernek. Mi is kísérleti telep vagyunk, egy a sok közül.

Az én álláspontom az, hogy a coeducatiót a felsőbb osztályokban, mindjárt ötödiktől, nem szabad folytatni. Az első négy osztályban, amíg gyermekekről van szó, megjárja. De ötödiktől fegyelmi és erkölcsi szempontból veszedelmesnek tartom. A külön-nemű serdülő ifjúság erkölcsére veszedelmes, ha a pubertás éveiben napjában több órát közös teremben tartózkodnak. Ez az én nézetem, amit különben nem kötök senkinek az orrára.

Mészáros mást mond. Példákkal igazolta, hogy a fiúk ambícióját sarkalja az, ha leányok figyelik előmenetelüket. Ez a magakelletésnek egy közvetett módja, állítja Mészáros. A fiúk iparkodnak túltelni a leányokon, jó feleletekkel bizonyítani be, hogy különbek, értelmesebbek. Furcsa pedagógiai álláspont, szerintem.

Itt van például Madár, mondta Mészáros. Jó tanuló volt, de a hatodik végéig nem multa felül az átlagot. S fegyelmi szempontból sok kifogásra adott okot. Felbujtó volt, bandavezér, gyakran tiszteletlen és pökhendi. A főtisztelendőnek, aki vallástant ad elő, komoly panaszai voltak reá. Vallási kérdésekben összetűzött vele. Hatodik végén elvesztette a stipendiumát, holott Mészáros szerint tehetséges fiú. S most, azt állítja Mészáros, aki régen tanítja, most, hetedik óta, hogy a lányok megérkeztek, mintha ki-cserélték volna. Komolyabb és cseadesebb. Kevesebbet izgágáskodik. Jobban tanul. Múlt évben már tiszta jó volt megint. Mészáros ezt a leányok befolyásának tudja be. Imponálnak neki, tüzelik az ambícióját — állítja Mészáros. Nem feleltem semmit. Még soha nem tanítottam coeducatiós osztályban. Nekem megvan erről a véleményem. Mindenesetre szemmel fogom tartani ezt a Madárt.

Október 10. Ma fáj a fejem. A legnagyobb meglepetéssel veszem észre, hogy mióta hazajöttem, mindenről írok ebben a naplóban, csak arról nem, ami valójában foglalkoztat.

Október 11. Például egy szót sem írtam Timárról holott sokat gondolok reá. Talán minden nap. Miért nem írtam róla? Lehet, hogy a szívem mélyén szeretném elfelejteni. Őt is, az egész nyarat. Micsoda suta, felesáms élmény! Semmi és mégis van benne valami, amire nem szívesen gondolok vissza. Valami, valami tisztátalan. Ez az, tisztátalan. Valami, miről az ember nem beszél, amit legszívesebben letagadna önmaga előtt.

Most, hogy megint a régi kerékvágásban élek, s hála istennek, minden nyugtalanságom elmúlt, hogy megint a régi vagyok, valaki, akinek környezete, címe, lakása, foglalkozása van, — s mindez nem is olyan utolsó — s ha végigmegyek a városban, vagyok valaki, akit megsüvegelnek, aki, nyugodtan leirhatom, közbecsülésben áll, ha ez önmagába véve nem is sok — és ezt mindenesetre el is mondhatom túlzott önbizalom nélkül, ezt a szerény pozíciót a magam erejével verekedtem ki; most néha csak elhűlv és megdöbbenve tudom átlapozni ezt a naplót, csak elhűlv és megdöbbenve tudok arra gondolni, hogy néhány hét előtt egy ágrólszakadt és kétes foglalkozású, kétes eredetű idegen emberrel tudtam hosszasan és legbizalmasabban a legtitkosabb, legszemélyesebb, szegyeit és sajnálni való magánügyeimről beszélni.

(Folytatás következik.)

Az erdélyiek figyelmébe!

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy a közismert első ízben itt állunk kapcsolatban (az emeleti helyiségünkben) egy teljes értékű étteremmel, melynek neve: **„VEGETARIUS ÉTERMET”**. Rendezünk be, mely a fővárosban az egyedüli vegetárius konyha, ahol tisztán vegetárius és vegetáriánus ételeket szolgálnak fel a legújabb teljes mértékű szer.

Modern berendezés!

Pontos kiszolgálás!

Olcsó árak!

Címünk: „Restaurantul Grossmann” 10. sz. Str. Pomnita Anastasia 10.

VEGETARIUS KONYHA!

8054

Motorkörfűrészek

3, 4, 5, 6 és 8 lóerős, raktárról legolcsóbban azonnal szállíthatók.

Benzin—petroleum motorok

2½—3 lóerőtől feljebb

Diesel-motorok „Sucvia”

4 ütemű, kompressor nélkül, 8 lóerőtől feljebb

»Phönix« famegmunkáló gépek

Hentesáru gépek

Téglaprések

Kötőgépek

Varrógépek — Kerékpárok

Esztergapadok — Furógépek

Fürdőszoba berendezések

Állandó nagy raktár. Legolcsóbb árak. Kedvező fizetési feltételek.

„ESSEX” 6 hengeres automobilon

„STANDARD” műszaki kereskedelmi vállalat **SIBIU**

TELEFON 180.

2870

Olcsó és jó!

LEI 24 1 m. jó és ellentálló sárga vászon

LEI 27 1 m. sifon keményítetlen ellentálló, mosásnál nem rönlik

LEI 28 1 m. sárga vászon kitűnő minőségben

LEI 33 1 m. zefír, garantáltan mosható, nagyon ajánlható

LEI 34 1 méter jó lepedő vászon

LEI 34 1 m. finom indián, tehénmühöz, 90 cm. széles.

LEI 35 1 m. elzászi kitűnő sifon, fodoros, keményítetlen és csodálatosan mosható.

LEI 38 1 méter francia cérna musselin, 80 cm. széles, garantált színekkel

LEI 39 1 m. Perkal és karton, garantáltan mosható mintákkal

LEI 42 1 m. legfinomabb indián 100 cm. széles

LEI 45 1 m. finom és különösen tartós sifon

LEI 55 1 m. kreton, művészies mintákkal

LEI 55 1 m. különösen finom, 82 cm. széles Reuforcé, a cég specialitása.

LEI 55 1 m. nyári rips-pichet, jobb minőségű

LEI 75 1 m. legfinomabb opál és marchizet, fehérneműhöz, garantáltan mosható színekkel

LEI 85 1 m. puplin, kitűnő minőségben modern mintákkal ingeknek

LEI 89 1 m. mosható puplin, 100 cm. széles, garantált színekben

LEI 90 1 m. praktikus lepedővászon, 160 cm. széles, tartós

LEI 95 1 m. marchizet, modern mintákkal, garantáltan színtálló, 100 cm. széles

LEI 110 1 m. legfinomabb lepedővászon, 160 cm. széles

LEI 110 valódi holland vászon

LEI 135 1 m. legfinomabb lepedővászon, 200 cm. széles

LEI 155 1 m. legfinomabb lepedővászon, 220 cm. széles

LEI 240 „Fresco” lenpuplin, legjobb minőségben, aljakhoz különösen ajánlható

LEI 295 1 m. len-puplin, aljak részére, elsőrendű minőség, a ház specialitása

LEI 325 1 m. valódi len-vászon, 200 cm. széles

francia, angol, belga, svájci vásznak és lenvásznak minden szélességben.

Jászónaruk, selymek, harisnyák

Külön osztály férfiak és nők

angol szövetek, francia szövetek és modern szövetekből

a leghíresebb angol és francia gyárak készítményei.

Legelőnyösebben árusítja

ORGHIDAN

alapított 1873-ban.

A Schroll vászonaruk lerakata

Vidékre postán utánvét mellett szállítunk.

BUKAREST

Str. Pânzarii 11.

ŐSZI ÉS TÉLI SZŐRMEUJDONSÁGOK ÉS SZŐRMEKABATOK

dus választékban raktárra érkeztek. Megtekintés vételkényszer nélkül. Hiteles egyéneknek fizetési kötelezettség.

Rókat garancia mellett minden színre 380 Leiért. **ROSENBERG SIMON** SZÜCS ÉS SZŐRMEARUHAZ BRASSÓ, KAPU-U. 42 SZ. ELŐNYÖS AR! DUS VÁLASZTÉK! SZOLID KISZOLGÁLÁS!

Czenkalja 5-a sz. alatti villa

emelettel, 6 lakószobával, fürdőszoba, minden mellékkel, villanyvilágítással, kb. 2000 négyzetméter nagy kerttel,

ingentés nyilvános árverésen

ombaton, 1928. szeptember 15. d. u. 3 órakor **Dr. Fabianus Hermann**, Lőnc 4 sz. alatti ügyvédi irodájában leendő árverőnek

eladatik

lehető feltételek nevezett ügyvédi irodájában naponta d. u. 4 és 5 óra között megtekinthetők. 8009

S. BERGER tükörgyár

Târgu-Mureș, Str. Moril No. 32.

Szállít mindenféle tükört.

Vállalja hibás tükörök javítását és újra foncsorozását.

2791

PÁLYAZATI HIRDETMEY.

A mezőtelegi (Tileagd, jud. Bihor) róm. kath. elemi iskolánál kántortanítói vagy kántortanítónői állásra pályázat hirdettetik. Javadalom: 3 szobás lakás mellékkeliségekkel, nagy kerttel, havi 2500, (évi 30.000) lej készpénzfizetés, 4 hold szántóföld, 700 négyzetöl szőlő, kántori stóla, némi mellékes. Román vizsgát tett pályázók felszerelt folyamodványukat szeptember 22-ig küldjék a tileagdi róm. kath. plébániai hivatalhoz. Személyesen jelentkezők előnyben. (Utiköltség nem térített meg.) Az állás szeptember 30-án elfoglalandó.

Róm. kath. iskolaszék.

Zománc tábla képviselőt

Brassó és környéke részére nagy kereseti lehetőséggel keres beföldi nagy teljesítőképességű gyár. Érdeklődők, akik ezen cikkel már foglalkoztak, előnyben részesülnek. Ajánlatok Zománc tábla V. 419-ig jellegre Rudolf Mosse S.A. București Cal. Victoriei 31 alá küldendők

MEGNYILT

a Hosszu ucca 9. szám alatti Szegő-féle házban a modern, új betűkkel és gépekkel felszerelt

„CULTURA” NYOMDA

a hol mindenféle nyomtatványok a legizlesebb kivitelben rövid idő alatt készülnek.

Szíves pártfogást kér HUNYADY és ÁCS Hosszu ucca 9. szám.

Több tiszta fiatal LEÁNY

felvétetik, könnyű munkához, jó kereset mellett

STOLLWERCK R. T.

csokoládé és cukorkagyár

Brassó, Hosszu-utca 104.

7981

APRÓ HIRDETESEK

Egy szó ára 6 le. *Későbbi felülvizsgálattal 12 le. *Először 6 le. *Legkisebb apróhirdetés ára 60 le.

Ugyanazon szövegi apróhirdetés többszöri feladása esetén minden három fizetett megjelenés után egy ingyen megjelenést adunk. Hirdetési díjak előre fizetendők. — Csak valószínűséggel feltehető kérdésekre válaszolunk.

Minden előfizetőnek, aki az előfizetési díjat minden hátralékban, mindaddig, amíg előfizetése tart, havonként egy tíz-szavas apróhirdetést teljesen ingyen közölünk a Brassói Lapokban. Aki valamely hónapban az ingyen hirdetésre szóló jogát nem veszi igénybe, az a következő hónapokban az elmúlt hónapokra visszamenőleg ezt a jogát már elvesztette. Ezzel szemben azonban joga van minden előfizetőnek későbbi, ezután következő hónapokra szóló jogát igénybevenni, még pedig annyi hónapra, ahány hónapra az előfizetési díjat ténylegesen előre befizette.

Vétel — eladás

1. sz. sz. nagy városban eladó. Ajánlatokat kiadónivalban. Fejlődő város 7480" jellegre.

Kézdivásárhelyi éjjeli mu. a. Baromér 13 sz. es a kovásznai kiadó. Értekezni Kovásznán. 8019

Splendor, Kut-utca 30 telefon 555, megbízhatóan, gyorsan, olcsón szerel és taví villanyvilágítást, telefont csengőt, Villanymotorok, műszerek, szerelési anyag nagy rak-tára. 8034

Figyeljen!

Naponta 3 lej megtakarítással 200 millió lej értékű díjat nyerhet! — Senki sem veszíthet. Sok ezer ember gazdaggá lett. Ne szalassza el a szerencsét! Kérjen prospektust a „România” S. A. kerületi igazgató-ságától Cluj, Calea Regele Ferdinand 69. Ügynökök kerestetnek! 8087

Eladó egy kétjártu hengeres műmalom víz-hajtásra felszerelve, egészben, vagy felerészben. Márton János Czikszen-tamás. 8038

1 drb. 80 lóerős szivó-gázmotor előnyös feltételek mellett eladó. Gépvásár Vasut-utca. 8034

Egy 24" teli Gatter ki-tűnő állapotban azonnal eladó Gépvásár, Vasut-u. 8053

Nagymennyiségű butor-árú áll a vevőköröség rendelkezésére. Sepsi-szentgyörgyön a „Hymen” vállalat új üzletében. 7526/6

Helyszűke miatt kitűnő tenyész és éneklő kanári madaraim kedvező áron eladók Bukowsky Sibiu Str. Gușteriței 55 E 3092

Belvároshoz közel család ház eladó vagy bérbe-adó. Értekezni Adler Kapu-utca 14. E 3091

Hollandi jácint, fehér, piros, kék, rózsaszínben első osztályu hagyma téli hajtásra darabja husz lei Mária kertészetben Făgăraș. E 3125

Ügynököket keresünk

Kolozsvár, Nagyvárad, Arad, Temesvár, Brassó Nagyszeben, Marosvásárhely és általában minden 20.000 lakosnál nagyobb lélekszámú erdélyi városban

3000 Lei fixumot és jutalékot fizetünk

Latogatandók gyárak, iparvállalatok, orvosok, mérnökök, kereskedők és iparosok. A cikk elhelyezésénél nem annyira rábeszélő képesség, mint feltétlenül általános intelligencia és műveltség szükséges. — Német nyelvtudás előnyben. — Ajánlatokat „Germania” 8.99 jel-igére a kiadónival továbbít.

Valódi hat hetős farkas-kutya kölyök eladó Tat-rangon Téglagyár Kett-nernél E 3121

Négy drb. fatiszta an-gora nyúl eladó Hosszu-ucca 122 sz. E3091

Ketszárnyas nagykapu és egy tyúk-ol jutányosan eladó. Kert-utca 3. E3088

1 Kgr. marhahús 24, 1 Kgr. borjúhús 40. Máté Árpád mészáros-hentes, Vasut-u. 45 E 3037

Jól jövedelmező ipar-vállalathoz 150 ezer lej tőkével társat keresek. — Ajánlatokat kiadónivalba „Haszon” 8101 sz. je-ligére kérek.

Mészárszék berendezés-hez való tárgyak eladók. Pult, faló, kompa, su-lyok, bárdok, fűrés, har-minckettős huszörölő, kol-básztöltő, husmazsa, fű-szerörölő stb. Érdeklődni Antal cipőüzlet Bertalan, hősírokkal szemben 8092

Helyszűke miatt

eladó

1 szalognarnitura, szép szőnyegek, sülyeszthető varrógép (majdnem új) és különböző házfel-szerelés. Közép-u. 74/a. 4 és 7 óra között. 8088

Egy jó állapotban levő csukott Ford teherautó eladó. I. Petcu & Co. Bra-şov, Alsóvilla-utca 2 sz. 8091

150 drb anyabirkat, 100 drb. bárányt három évre beadnék felebe — Szász László juhász Tóti, Bihar 8089

Speciális triőrök, melyek a borsót árpából, zabból, vagy más terményből kiválasztják, osztályozzák, napi teljesít-mény 5000 kgr., olcsón beszerezhetők Saturnus Kereskedelmi Vállalat Sít Gheorghe. 8185

Jó hangu cimbalom el-adó. Cim 8084 sz. alatt a kiadóban.

Allást nyerhet

3 Kostkinder werden aufgenommen. Klavier steht zur Verfügung. Barth Spitalgasse 40. 8022

Egy románul is tudó kereskedő segéd vegyes kereskedésbe felvétetik. Szennyves Uzon. E 8087

Fiatal varróleány fel-vétetik Serbán Mihály-nál Raktárház ucca 25 E 3093

Egy kiszolgáló lány ke-restetik ki mind a három nyelvet bírja. Lópiac 34 Zangár. E 3043

Románul beszélő gya-korított csemegés segédet felvesz Kurtág Oradea E 3104

Kerestetik egy első-rangu zongora-mester a megyesi éjjeli mulató-ra (Kendereshez) Cim a ki-adónivalban E 3103

Kerestetik ügyes keres-kedelmi kertészetben jár-tas középkorú kertész jan 1-re. Cim a kiadóban. E 3101

Kerestünk nagy java-dalmazással A süfőher m. minden nagyobb városára és községre 10 és alig-nyököket Bársági és Erdélyi Általános Biztosító R. T. Vezérügynöksége Arad, Str. Romanuui 8 90

Jómunkaerő, ügyes var-róleány felvétetik. Cim a kiadóban. 8041

Tanulóleányokat felvesz nőishabóság „Jakó-sza-lon” Kapu u. 67. 8094

Német leányt keres két kis iskolás fiúhoz Baka Árpád Zlatna. E 3111

Keressék egy jó költé-gyártó segédet, melyik fo-nasban, kendergeregében zésben beválk. Cim 8083 sz. alatt a kiadóban.

Allást keres

Szakképzett mechanikus szoffor állást keres. Cim Gácsmajor-u. 4) E 3085

Anyátlan in'eligens szü-lők gyermekéhez anya-helyettesnek menne tanító nő. Cim a kiadónivalban E 3102

Fiatal vegyeskereskedő segéd azonnali belépésre állást keres. Vidékre is elmegy. Leveleket „Meg-bizható” jeligére a kiadó-hivatal továbbít. E3105

Lakás

Uricsa ad iskolásgyer-mekeit teljes ellátásban fölveszi Izsák Jakabné. Cerna-utca 2. 7904

Egyedül álló nő szoba konyhas napos lakást ke-res. Cimeket 8050 sz. alatt a kiadóba kér.

Kiadó két szoba konyha előszoba, mellékhelyisé-gekkel. Raktárház-u. 19 E 3090

Egy szoba konyha ki-adó Honvéd u 10 E 3089

Kelemes Jakó egy szoba konyhas lakást keres. Ci-me Soienál Weiss Mihály-2 szám. E

Kü önbejáratu csinos an butorozott szoba szept 15-től kiadó Gyár ut 1. E 3117

Kü önbejáratu uccai bu-forozott szoba kiadó, vil-lanyvilágítás és fürdő-szobahasználat a vá-roz középpontján. Cim a kiadóban. E 3116

3 szobás modern lakás

fürdő-, elő- és cse-lédszobával, parket-tázza, Kapu-utca 42. szám alatt október 1-ére kiadó. Tudakoznia Linoleum üzletben. 8031

Kiadó 2 üzlethelyiség ugyanott eladók polcok és pultok Hirsch-ucca 22 sz. Fleischmann Her-mann. E 3081

Butorozott szobát keres zenéigazgató. lehetőleg fürdőszoba és zongora-használat. Cime kiadó-hivatalba. E 3083

Butorozott szoba 2 ágyas kü ön bejárattal, esetleg 3 személy részére azonnal kiadó. Cserép-kályha, villany. Hátulsó kőbánya 14 E3059

Fürdőszoba használat-tal kü ön bejáratu butoro-zott szoba szept. 15-től kiadó. Kő banya-ucca 25b. 3085

Kiadó egy szoba konyha és két szoba konyha. — Gácsmajor 50. 8098

Szegedi tisztviselő el-látásra elfogad közép-is-kolai tanulókat. Nagy Arad Horia 10 sz. E 3105

Automobil-hűtőke

szakszerűen és gyorsan

VICTORIA

villany- és gáz-berendezett hűtőmű-ben készit, Brassó, Katona-kórház u ca 4

Levelezés

Fogorvos izr 38 éves korig betársulhat nagy városban lévő jó fogászati praxisba házasság révén. Érdeklődők írjanak e lap kiadójába „Jövő” 8102 je-ligére

Kertész! Stefan Sza-bó a román kirávi ura-dalmakban mint főkerítés 28 évig működött, ezeltől 2 és fél évvel Perisen Bukarest mellett műkö-dött, Szül. Magyarorszá-gon Somlyó Várárhelyen Veszprém megye 1875-ben Aki tud róla, vagy feleségéről Natáliáról, azt kérem sziveskedjen érte-síteni Kaurek magkeres-kedő urat Bucurest, Str Carol 19. E 3096

Földbirtokos családból szá-rmazó 26 éves csinos hajadon 3.000.000 lej ingatlan értékű hozományjal

házasság céljából megismerkedne intelligens urakkal.

Teljes című leveleket „Falu” jeligére 3010-2, szám alatt a kiadóba kérek.

28 éves kereskedő in-telligens barna lányok is-meretséget keresi házás-ság céljából, akik ho-zományjal az üzlet ki-bővítéséhez segítenék. Levele „Jövő” E 3098

Precizios fogaskerekű automobilon és az össze-gépek részére, villamos vasuti fogaskerekű, pre-cizios autókalkatrészek

Hendl gépgyár Arad

Tisztviselő

szép írással, gyakorlott könyvelő, román, német, magyar nyelvű-dással kerestetik. Ajánlatok „Leik-timeretesség” jeligére Rudolf Mosse Calea Victoriei 31 Bucureşti kü-lendők. 8095

Nagy őszi és téli divatrevi

Legújabb őszi és téli divatujdonságainkkal versenyen kívüli áron szolgájk ki t. vevőinket. Pompás és gazdag raktárunk

Szőrmekabátokban, bőrkabátokban, női, leányka és gyermek-kabátokban és ruhákban

a legkényesebb igényeket is kielégíti, mert elegáns sikk, kifogástalan iz-lés és elsőrangú minőség ke-zeskednek áruink minden-kori jó hírnevéért

FENYVESI és SÁMUEL

Nagyrománia legnagyobb női konfek-cióáruháza BRASSÓ, LENSOR 31-35 sz. 2904